

ХРИСТІЯНСЬКА ЕТИКА

7 КЛАС

Думаю про тебе

ПОСІБНИК ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ

ІНТЕРАКТИВНІ ЗАВДАННЯ
ТА РОЗВИТОК

Адо́льфо С. Суаре́с, Ма́ркос де Бенедикто́, Родрі́го П. Сі́льва

ПОСІБНИК ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ

ЗМІСТ

Звернення	4
Подяка	5
Презентація	5

I - МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Креативність у класі	6
2. П'ять кроків творчого навчання	7
3. Поради для інтерактивних уроків християнської етики	10

II - ОГЛЯД ЗМІСТУ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ УРОКУ

Про зміст та задум підручника	12
Розділи та блоки уроку	14
Рекомендації щодо організації навчального процесу	14
Загальний план тем та цінностей	15
Як презентувати цю книгу	16
Важливі цінності для цього віку	18
Динамічне читання	18
Мотивація та залучення учнів	19

III - ОСВІТНЬО-ВИХОВНЕ СТЯМУВАННЯ

РОЗДІЛ 1: Бунт на Небі та на Землі

1. Цілковита гармонія	21
2. Бунт без причини	23
3. Створені за Божим образом	25
4. Гра з вогнем	27
5. Смерть заради життя	29

РОЗДІЛ 2: Божі вісники

1. Божі посланці	32
2. Божий дім	34
3. Божа скорбота	36
4. Месіанський пророк	39
5. Божий вигнанець	40

РОЗДІЛ 3: Фундаментальні істини

1. Чотири розповіді про життя Ісуса Христа	42
2. Зосереджений на Христі	44
3. Стривожене серце	45
4. Захисник Божого Імені	46
5. Божа вісниця	48

РОЗДІЛ 4: Нарешті вільні

1. Ознаки кінця	51
2. Доленосна зустріч	52
3. Яким буде наше майбутнє?	53
4. Гіркі канікули	55
5. Нарешті Вдома!	57

Координатор проєкту К. Кампен
Директор видавництва В. Кулага
Головний редактор І. Джердж
Переклад Д. Крильчук
Коректор І. Джердж
Дизайн, верстка Т. Романко
Відповідальна за друк Т. Грицюк

Формат 60x84/8.
Папір офсетний. Друк офсетний.
Підписано до друку 30.01.2025 р.
Гарнітура Akrobat.
Наклад 150 прим.
Свідоцтво: серія ДК № 787
від 28.01.2002 р.

Видавництво «Джерело життя»
04052, м. Київ, вул. Лук'янівська, 9/10-А
E-mail: dzherelo@ukr.net

Християнська етика
Посібник для вчителів
Адо́льфо С. Суаре́с, Марко́с
Де Бенеді́кто, Родрі́го П. Сілва

Думаю про тебе. –
Київ: Джерело життя, 2025.

Використано Сучасний
український переклад Біблії
Р. Турконяка.

Усі права захищені.

© 2025, видавництво
«Джерело життя»

ЗВЕРНЕННЯ

Викладачу християнської етики, учителю, який працює з гіперактивними дітьми в невеликих класах.

Тому, хто є водночас учителем, пастором, порадником, психологом, аніматором, гідом, другом, слідопитом, учнем, актором, дослідником, творчою людиною...

Тому, хто наполегливо працює над тим, щоб зробити цікавими та приємними серйозні теми, які медіа за лічені хвилини спотворюють фільмами чи безвідповідальною рекламою.

Тому, хто повинен мати дитячу простоту (щоб зрозуміти дитину) і зрілість дорослої людини (щоб давати поради молоді).

Тому, хто застосовує цінний історичний біблійний текст до сучасної технологічної ери, у якій живуть люди.

Тому, кому потрібно віддати все, не очікуючи нічого натомість.

Тому, хто мовчки ковтає образи, коли деякі невиховані підлітки та молодь відмовляються брати участь у занятті.

Тому, кому потрібно втішити скривджених, підбадьорити безнадійних, наставити заблудлих, зрозуміти відкинутих, вислухати засмучених і навіть терпіти грубих людей.

Тому, хто іноді плаче через те, що відчуває нездатність достукатися до серця якоїсь молоді людини, і запитує себе, чи він або вона вибрали правильну професію.

Тому, хто не завжди розуміє, як викласти ту чи іншу важливу тему, яка нецікава учням.

Тому, хто вже втомився, але радіє, коли чує від учня: «Учителю, дякую, що дали мені ще один шанс».

Тому, хто з Божої ласки колись побачить на вулицях Нової Землі знайомі обличчя й почує чудову фразу: «Як справи, учителю? Я тут!»

Тому, хто робить навчання своєю радістю, своєю мрією, своїм життям, своїм усім.

Знайте, що завдяки вашій усмішці та зусиллям ваша школа може багато чого запропонувати.

Знайте, що завдяки вашій участі ваша школа виховує й далі робитиме це всю вічність.

Знайте, що завдяки вашій відданості багато учнів змінюється на краще.

Прийміть нашу пошану, любов, розуміння та захоплення.

Вітаємо з такою чудовою роботою!

Автори

ПОДЯКА

Ця книга – результат праці багатьох авторів та поєднання їхніх ідей. Тому ми висловлюємо особливу вдячність авторам і тим, хто, хоч і не вказаний, зробив свій внесок, створивши нам умови для написання.

Ми також вдячні релігійній освіті. Адже ми її плоди. Знаючи більше про її велику цінність, ми вважаємо за честь взяти на себе відповідальність за написання цього матеріалу.

Особливо вдячні Богові за те, що Він нас підтримував і підтримуватиме. Йому вся честь, слава і хвала!

ПРЕЗЕНТАЦІЯ

Коли ми отримали запрошення від бразильського видавництва написати цю книгу, то розуміли, що перед нами стоїть виклик. Адже цільова аудиторія дуже особлива. Це вікова категорія, яка вимагає глибини ідей спрощеною мовою. І ви, мабуть, погодитеся з нами, що ускладнювати речі легше, ніж спрощувати їх. І це було нашим найбільшим викликом: писати про добре відомі теми не поверхово, звертаючи увагу на те, щоб привнести елемент новаторства, такий необхідний молодим серцям, для котрих ця книга і призначена.

Отже, нарешті у вас ця книга. Слід зазначити, що робота над кожним розділом починалася й закінчувалася молитвою. Звичайно, Бог, Який просвітив нас у створенні цього матеріалу, просвітить і вас у його використанні.

Необхідно, щоб ви звернули особливу увагу на систематику книги. Спочатку ми зробимо загальний огляд деяких методів навчання. Потім представимо додаткові бібліографічні джерела.

Концепції для опрацювання:

1. Бог покладався на співпрацю з багатьма людьми, які мали поширювати Його вістку.
2. Господь закликає тих, хто любить Його й виконує Його Заповіді, ділитися вісткою про спасіння.

I – МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Креативність у класі

У номері журналу *Veja* за 18 жовтня 2000 року є стаття під назвою «Реформуйте клас», у якій Стівен Каніц писав: «...Переважна більшість наших учнів невмотивовані, втомлені від занять.

Усе зводиться до того, що час від часу ми ставимо їм запитання». Автор стверджує, що «деякі вчителі люблять бути в центрі уваги, але багато з них незадоволені своїм становищем актора, змушеного п'ятдесят хвилин розважати групу розсіяних учнів». За словами Каніца, «наші уроки формують інтелектуально пасивних учнів. Класна кімната спонукає їх слухати і слухатися, запам'ятовувати, а не бути творчими».

Як би ви відреагували на такі твердження? Ми вважаємо, що Каніц торкнувся головного: класна кімната стала частиною рутини; і значною мірою це тому, що вчителі відкинули креативність, винахідливість і здатність докорінно змінити свою професійну діяльність.

Як розв'язати цю проблему? Найефективнішою стратегією є поживлення навчання через організацію креативного заняття.

Складові креативного заняття

- **Зосередьте свою увагу на учневі.**

Уілкінсон нагадує нам, що три основних компоненти навчання – це вчитель, предмет і учень.

Заняття, які зазвичай зосереджують увагу на вчителеві чи предметі, породжують пасивних учнів, єдина функція яких – дивитися, слухати та писати. Однак коли увага спрямована на учня, роблячи виклад учителя та предмет доступними для розуміння, як результат – віддані, активні учні, зацікавлені в навчанні.

- **Зруйнують рутину**

Замість того щоб розпочинати урок традиційними словами: «Розгорнімо книгу на сторінці...», творчий учитель:

- ✓ Розповість історію, щоб привернути увагу класу.
- ✓ Процитує цікаву фразу, щоб спонукати учнів замислитися над темою, яка буде представлена.
- ✓ Покаже тематичне зображення, щоб спонукати до обговорення, запитань щодо досліджуваної теми.

- **Приверніть увагу через предмет або матеріал.**

- ✓ Щоб поговорити про творіння та еволюцію, учитель може зацікавити учнів, показавши їм скам'янілості.
- ✓ Щоб розповісти про матеріал, на якому написана Біблія, учитель може показати шматок папірусу.
- ✓ Щоб поговорити про потоп, учитель може продемонструвати мініатюру Ноевого ковчега.
- ✓ Щоб розповісти про служіння Христа як Первосвященника, учитель може показати точну копію земного святилища.

- **Пробудіть мотивацію до навчання**

Говард Хендрікс стверджує, що «навчання буде ефективнішим, якщо учень матиме належну мотивацію». Він підкреслює той факт, що мотивація безпосередньо пов'язана із цікавістю (допитливість привертає початкову увагу учня), корисністю (легше вчитися, коли матеріал корисний і може бути застосований у реальному житті), увагою до їхніх потреб (якщо вчитель навчає того, що необхідно, учень навчається охоче), викликами (що більший виклик і що більш інтригуювальним буде навчання, то більшою буде мотивація до навчання).

- **Виявляйте ентузіазм**

У минулому ентузіазм означав піднесений стан тих, хто перебував під впливом Божественного натхнення. Отже, креативний урок – це результат палкої відданості вчителя своїй роботі.

Він говорить і діє з натхненням, енергією та наснагою.

- **Заохочуйте учня сказати: «Я хочу це знати!»**

За словами Маркоса Тулера, «динамічне навчання продуктивне для тих, хто викликає в учнів сильне бажання вчитися». Творче навчання формує в учнів прагнення до відкриттів і нових горизонтів у балансі світських знань і практики християнського способу життя.

- **Зробіть навчання цікавим**

Для багатьох підлітків та молоді розваги зазвичай пов'язані з чимось незаконним або небезпечним. Отож урок повинен забезпечити їм середовище, у якому вони вчаться грати, сміятися і розважатися, водночас не втрачаючи поваги. Невимушена обстановка сприяє залученню підлітків до християнської віри.

- **Поважайте ритм та особливості навчання кожного учня**

Кожен учень навчається по-різному; не всі з них будуть у захваті від завдань, запропонованих на уроці, незалежно від того, наскільки добре вони будуть організовані. Отже, творче заняття передбачає залучення кожного учня з урахуванням його особливостей.

- **Не просто справляйте короткочасний вплив, а проводьте довгострокову трансформацію серця.**

Передати учням інформацію в пізнавально-розважальному стилі й підтримувати дисципліну – це відносно нескладне завдання. Але творче християнське виховання передбачає, що кінцевим результатом навчання є повна трансформація особистості через благодать і силу Божу.

2. П'ять кроків творчого навчання

Творча та динамічна релігійна освіта не повинна бути побудована за загальноприйнятою схемою, якою керується більшість учителів:

- ✓ Представлення та пояснення теми.
- ✓ Учні переписують матеріал.
- ✓ Учні виконують дії, пов'язані з предметом.
- ✓ Учитель проводить письмову контрольну роботу.
- ✓ Тема завершена.

Подумайте про творчу освіту, де учень бере активну участь у навчанні. Лоуренс Річардс пропонує методологію, яка складається з п'яти незвичайних кроків і пов'язана з п'ятьма етапами або рівнями навчання. Назвемо їх «П'ять кроків християнського творчого навчання».

1-й крок – Вивчення

Учитель презентує матеріал. Учень може запам'ятовувати важливі аспекти, але оскільки це початковий етап навчання, йому потрібно зрозуміти інформацію, щоб не просто повторити її, а засвоїти.

Тому ретельно вибирайте та належним чином передайте інформацію, ідею чи концепцію, яку клас має засвоїти.

Ось кілька порад, як реалізувати цей перший крок:

- ✓ Візьміть частину навчального матеріалу та дослідіть її за допомогою читання, розповіді, плакату, відео, фотокопій, картини тощо.
- ✓ Інформація має відповідати віковому рівню класу.
- ✓ Порадьте, де знайти додаткові матеріали: книги, журнали та Інтернет.
- ✓ Почніть презентацію теми з цікавого факту або фрази, історії, метафори, вірша, відгуків – того, що приверне увагу класу.
- ✓ Подайте тему так, щоб пробудити цікавість, продемонструвавши важливість і корисність теми в житті учнів.
- ✓ Викладаючи матеріал, не слід недооцінювати інтелект учня, але й не відкидайте очевидне, вважаючи, що всі знають про те чи інше.
- ✓ Під час розмови інсценізуйте, жестикулюйте, модулюйте голос, використовуйте предмети, показуйте книги, вирізки, робіть паузи, дивіться учням в очі, ходіть по класу тощо.
- ✓ Короткий виклад теми має бути вивішений у класі протягом тижня: банер, думки, зображення, графіки та вірші.
- ✓ Короткий огляд інформації можна розмістити в доступному для учнів місці.
- ✓ Усний короткий огляд можна представити учням на уроці.

2-й крок – Засвоєння

Учитель створює умови для того, щоб учень зрозумів суть предмету, що викладається. Потім учень визначає принципи та ідеї, суть теми. Інакше кажучи, він розуміє предмет.

Отож сприяйте навчанню, щоб учень засвоїв інформацію, ідею чи концепцію, які ви представили.

Ось кілька порад щодо реалізації другого кроку:

- ✓ Що логічніші інформація та виклад, то зрозуміліше заняття, тому матеріал легше буде запам'ятати.
- ✓ Потрібно послідовно представляти тему (дати учням загальне уявлення про тему, а потім переходити до деталей). Це сприяє кращому засвоєнню інформації.
- ✓ Під час заняття необхідно повторювати основні думки; робіть це творчо, тому що звичайне повторення може втомити учня і стати непродуктивним.
- ✓ Наприкінці повторіть основні ідеї заняття; тоді інформація з короткочасної пам'яті переходитиме в довгострокову пам'ять.
- ✓ Зважайте на кількість учнів, присутніх у класі; подбайте про те, щоб охопити їх усіх під час уроку.

3-й крок – Переформулювання

Учитель пропонує цікаві та корисні види діяльності. Учні виконують запропоновані завдання, формулюючи поняття своїми словами. Взаємодіючи з учителем, учні застосовують знання, засвоюючи їх.

Зверніть увагу на деякі важливі вказівки щодо цього третього кроку творчого навчання:

- ✓ Ця частина уроку дуже важлива; це момент, коли учень побачить, яким цікавим і мотивувальним є те, що він вивчає.
- ✓ Усе необхідно ретельно спланувати. Не слід покладатися на імпровізацію. Упорядкуйте матеріал, зробіть потрібні ксерокопії тощо.
- ✓ Якщо на попередньому етапі вчитель робив щось, щоб полегшити навчання та зробити його динамічним, то на цьому етапі активним буде учень: відповідатиме на запитання, робитиме газету, створюватиме сценарій інсценізації, гратиме в «Пошук слів», виготовлятиме модель, плакат тощо.
- ✓ Підготовка цікавих заходів вимагає багато часу, але результат тішить, адже учні залучені й не повинні завдавати клопоту.
- ✓ Діяльність повинна бути оцінена. Для цього зберіть роботи наприкінці заняття. Зверніться по допомогу до «секретарів» класу, щоб контролювати тих, хто виконував завдання або брав участь у класі.

4-й крок – Зв'язок

Учитель спонукає учня замислитися про застосування розглянутої теми. Учень пов'язує зміст зі своїм життям. На цьому етапі пізнання викладена тема набуває значущості й сенсу.

Розгляньте нижченаведені вказівки, щоб реалізувати цей крок:

- ✓ Це момент, коли учень встановлює зв'язок між тим, що вивчається, і повсякденним життям.
- ✓ Час навчити учня, що мета уроку – не просто говорити про «суху» інформацію, а представити принципи життя в будь-якій ситуації.
- ✓ Ця фаза розкриває мудрість вчителя, а також його здатність показати важливість того, що вивчається.
- ✓ Пов'яжіть представлену інформацію чи ідею з реальною ситуацією, чимось близьким учням.
- ✓ Покажіть (або спонукайте їх знайти) газетні вирізки, розділи з книг, зображення чи відгуки, які підтверджують те, що вивчали.
- ✓ Розвивайте дискусію: «Що було б, якби ця сцена чи біблійна історія сталася сьогодні? Як би вчинили люди?» Для цього використовуйте «парафрази».
- ✓ Ця частина уроку – це дружня розмова, відкритий діалог: ви говорите та запрошуєте учнів до взаємодії.

Крок 5 – Усвідомлення

Учитель підводить учня до формування особистої позиції щодо вивченого. Учень застосовує вивчену концепцію в повсякденному житті; це практичне застосування уроку, момент «рішення».

На цьому етапі учень бажає внести зміни, його цікавлять моральні цінності. Хоч мало хто про це говорить, багато хто вирішує внести зміни в результаті вивченого.

Тому чекайте, поки ваші учні публічно скажуть, що вони «вирішили так чи інакше». Мало хто говоритиме, але вибір робиться.

У навчанні християнських цінностей це особливий момент керівництва Святого Духа. Отже, що більша ваша повага до класу та дружба з ним, то більше у вас буде можливостей спрямовувати учнів у прийнятті важливих рішень на користь Бога.

Навчаючи цінностей, ви повинні говорити про спосіб життя, який клас має обрати відтепер. Наприклад:

- ✓ Дослідивши шкідливий вплив наркотиків, алкоголю, куріння, мотивуйте учнів до здорового способу життя.
- ✓ Поговоривши про чесність, закликайте їх не списувати на самотійних і контрольних роботах.
- ✓ Поговоривши про сьому заповідь, спонукайте учнів підтримувати чистоту у своїх стосунках із протилежною статтю.
- ✓ Поговоривши про любов до ближнього, закликайте їх не говорити погано про інших людей.
- ✓ Поговоривши про служіння, запропонуйте учням систематично допомагати комусь.

Реальність освіти показує нам, що вчитель здебільшого виконує перші три кроки: представляє зміст (Вивчення), пояснює матеріал, щоб учні могли зрозуміти його (Засвоєння), пропонує виконати деякі вправи та проводить контрольну роботу (Переформулювання).

Після завершення третього кроку вчитель переходить до нової теми, втрачаючи можливість вести учня до більш повного та трансформаційного навчання, яке зробить учня мислителем, а не просто рефлексором книг чи думок вчителя.

Під час підготовки до заняття вчитель повинен прагнути досягти кульмінації, виконавши кожен із п'яти кроків; що вищої точки буде досягнуто, то вищим буде рівень навчання учня.

Учитель може викласти просту інформацію як відправну точку (Вивчення), але завжди повинен шукати час для підготовки кроку прийняття рішення (Усвідомлення), що є найвищою точкою творчої християнської освіти.

Ці п'ять кроків не завжди можна виконати впродовж уроку, тобто за 45 або 50 хвилин. Однак над ними необхідно працювати в рамках кожної теми.

3. Поради для інтерактивних уроків християнської етики

1. Нехай учень сам вибере тему.

Як правило, учень не виявляє інтересу, коли не може висловити свою думку щодо вибору теми чи діяльності. Їхній інтерес зростає, коли вони беруть участь у навчальній програмі.

Отож дозвольте учню вибрати деякі з тем, які можна обговорювати на уроці. На початку семестру або кожні два місяці вислухайте думки учнів і теми, що їх цікавлять. Протягом року ви можете обговорити деякі із цих тем. Зауваживши це, вони зрозуміють, що ви зацікавлені в тому, щоб порушувати теми, які відповідають їхнім потребам.

2. Запрошуйте до класу професіоналів.

Урізноманітніть навчальний процес, запрошуючи на заняття компетентних фахівців у різних сферах. Наприклад, під час розмови про сексуальність запросіть християнського психолога; обговорюючи догляд за тілом, запросіть лікаря. Так учні побачать, що релігійна освіта комплексна і має багато спільного з іншими аспектами життя. Це заохотить ваш клас.

3. Залучайте учнів.

Навчання значно краще в контексті взаємодії, служіння та участі. Наприклад, один оформляє плакат, інший відповідає за конспект, ще один стежить за відвідуванням і т. ін.

4. Сплануйте особливе заняття.

Проведіть заняття на свіжому повітрі, екскурсію до музею міста, відвідайте богослужіння в церкві тощо.

5. «Камера! Мотор! Почали!»

Учні люблять знімати та зніматися. Вони можуть знімати корисні фільми, щоб пояснювати та застосовувати духовні уроки в практичному житті. Заохочуйте їх створювати короткометражні фільми та презентації в PowerPoint із зробленими ними фотографіями тощо.

6. Спів і музика.

Спів під час уроку дає змогу відновити увагу, окрім того, зменшує напругу під час самотійної чи контрольної роботи. Для цього переконайтеся, що завжди маєте під рукою стереосистему, гітару тощо.

7. Розкажіть історію.

Історії не змінюють чиєсь життя, але вони можуть прояснити ідеї та концепції. Шукайте цікаві історії в книгах, Інтернеті тощо.

8. Наведіть відому цитату.

Змістовні фрази здатні справити належне враження, щоб змусити учнів думати про урок протягом тижня. Ось деякі з них:

«Ми самі мусимо стати тими змінами, яких хочемо домогтися від світу» (Лоран Гунель).

«Бог ставить нас у світі спадкоємцями великого минулого, носіями великого сьогодення і будівничими великого майбутнього» (Кентеніх).

«Серед труднощів криється можливість» (Альберт Ейнштейн).

9. Пропонуйте роздуми на ті чи інші теми, посилаючись на Біблію.

Підліткам у всьому світі необхідно аналізувати такі теми, як прощення, почуття провини, сім'я тощо. Дозвольте релігії задовольнити найнагальніші потреби.

10. Готуйте щотижневі або щомісячні завдання для учнів.

Підлітки полюбляють виклики. Запропонуйте їм, наприклад, запам'ятати найбільшу кількість віршів за один тиждень або не обманювати цілий тиждень. Поеднуйте завдання з уроком, тоді учень зможе застосувати на практиці те, чого він навчився.

11. Цікавтеся, які книги та журнали читають ваші учні.

Власник газетного кіоску може розповісти про книги-бестселери та журнали, що найбільше читають. Це допоможе підготувати заняття на актуальні для учнів теми.

12. Дізнайтеся, які фільми вони дивляться та в які комп'ютерні ігри грають.

З огляду на інтереси учнів, організовуйте тематичні заняття.

13. Відвідайте учнів, завоювавши їхні серця.

Домашній візит, щоб помолитися за учня та його сім'ю, може стати початком великої дружби.

14. Передайте вітання по телефону або електронною поштою.

Старанно виконана шкільна робота, гарний учинок чи день народження – вагомі причини зателефонувати чи написати електронного листа.

15. Будьте завжди в курсі.

Читайте газети, журнали, книги та переглядайте документальні фільми. Оновлений розум є фундаментальним для створення змістовних дискусій.

16. Читайте книги про психологію релігійної освіти.

Ця література ключова для розуміння того, як релігія розвивається у свідомості людей.

17. Читайте книги про динаміку та методи викладання.

Це допоможе вам ефективно передати зміст учням і зробить ваші заняття динамічнішими.

18. Для наочності використовуйте предмети.

Ідеї та релігійні символи легше пояснити, якщо їх пов'язати з предметами та конкретними фігурами.

19. Готуйте щотижневий підсумок теми.

Конспекти та схеми полегшують життя учня, особливо щодо складних тем.

20. Зробіть тему доступною на вебсайті чи в блозі.

Учні самі можуть створити сайт і підтримувати його. Ми живемо у 21 столітті!

21. Що більше ви зазнаєте невдач, то більше довіряйте Богові.

Якщо після уроку ви засмучені, пам'ятайте: Бог продовжує працювати, переконуючи та завойовуючи учнів через вас. Довіряйте Йому!

22. ЗАВЖДИ ЛЮБІТЬ.

Учні розуміють, що Ісус любить їх, якщо ви любитимете їх. Нехай Христос виявляє Свою любов до дітей через вас.

II – ОГЛЯД ЗМІСТУ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ УРОКУ

1 Про зміст та задум підручника

Тема та мета

У книзі йдеться про вселенський конфлікт між добром і злом. Ця проблема виникла ще за тих часів, коли Всесвіт існував у досконалій гармонії, в атмосфері повного щастя, які були зруйновані через жадливу драму, породжену повстанням Люцифера та гріхопадінням Адама і Єви. Проте настане день, коли все повернеться до Богом задуманого первісного стану. Крім того, у посібнику розглядаються основні теми, які вказують на остаточний результат духовної «вселенської боротьби», коли Бог знову царюватиме у відновленому досконалому світі.

Мета посібника «Думаю про тебе» – допомогти учням усвідомити, що вони є частиною Божого Плану спасіння, а також те, що Божий спосіб боротьби зі злом сповнений Його любові до людей. Діючи в кожен момент історії, Бог думав і думає про кожного з нас, і хоче, щоб ми прагнули брати участь в остаточній перемозі. Тому, дивлячись в очі наших учнів, ми можемо сказати: «В усьому, що робить Бог, Він думає про тебе».

Двадцять уроків згруповані в чотири розділи по п'ять підрозділів:

- 1 Виклик на Небі та на Землі** – порушено тему зростання зла на Небі та його вплив на новостворену планету Земля.
- 2 Божі посланці** – описаний спосіб, у який Бог передав Свою волю Своїм дітям: через людей, наочні навчальні символи та пророків.
- 3 Фундаментальні істини** – викладені вчення, які необхідно було зберігати в ході історії та які є важливими для ідентичності Божого народу.
- 4 Нарешті вільні** – описані останні моменти людської історії, коли Бог спасе Своїх дітей.

Книга охоплює всю історію людства і сягає славного майбутнього, яке чекає на всіх, хто вірний Богові. Вона показує, що Божий народ не самотній, оскільки має постійне та надійне керівництво Царя царів, Який не втомлюється думати про нас.

Упродовж занять в учнів з'явиться багато можливостей для застосування знань у повсякденному житті. Наголошуйте на Божій любові, присутній у кожному акті історії. Допоможіть учням зрозуміти, що посеред фактів і подій Небесний Отець думає про кожну дитину, Він прагне бути присутнім у житті кожного підлітка.

Ви повинні бути в гармонії зі Святим Духом, щоб знати, як провести цей час із мудрістю. У книзі подані відомі біблійні сюжети; для кращого сприйняття матеріалу використовуйте особистісний підхід і контекстуалізацію. Тоді учень відчує, що у вивченні поданого матеріалу є сенс; історія або тема сприйматимуться настільки актуальними, що його любов і довіра до Біблії зростуть.

Вивчаючи кожен урок, спробуйте розробити такий метод: (1) ознайомте учнів з історією та біблійними героями; хоч багато дітей можуть знати Біблію, але деякі можуть знати про неї мало; (2) попросіть клас поміркувати над актуальністю обраної теми, спонукайте кожного учня розмірковувати над важливістю історії; (3) залучайте учня до пошуку уроків, які історія викладає нам сьогодні; (4) заохочуйте учня підбивати підсумок уроку одним-двома реченнями; (5) спонукайте прийняти рішення на основі уроку та (6) продемонструйте, наскільки чітко Бог може допомогти йому виконати правильне рішення та жити за ним.

Яка мета обговорення на уроці вищезазначених тем? Тема останніх подій на Землі актуальна тому, що в цей вік спостерігається велика зацікавленість підлітків світом. Він запрошує їх насолоджуватися найрізноманітнішими пропозиціями та спокусами. Діти повинні знати, які звички можуть бути важливими для формування їхнього характеру; вони мають усвідомлювати, яку позицію зайняти в складних ситуаціях. А оскільки діти поки що плекають у серці щирі віру, то скеровувати їх на правильний шлях, спираючись на життя видатних біблійних героїв, – відносно нескладне завдання.

З огляду на те, що в учнів чудова пам'ять, заохочуйте їх вивчати напам'ять вірш кожного уроку («Занотуй»). Для тих, хто запам'ятає всі вірші, прекрасним стимулом стане нагорода.

2 Розділи та блоки уроку

Кожен урок складається з різних блоків, які полегшують навчальний процес, роблячи його приємним і різноманітним. Ознайомтеся:

✓ **Біблійна довідка**

Цей блок дає вам ширшу картину для покращення інформації, поданої на уроках. Учні можуть створити настінний плакат на ту чи іншу тему.

✓ **Чи знав ти, що..?**

У цьому блоці представлені цікаві факти, пов'язані з темою уроку.

✓ **На твою думку**

Наприкінці кожного розділу ви знайдете три запитання, які потрібно прочитати, проаналізувати та висловити свою думку щодо них, коли ви поділитесь ними з групою. Мета полягає в тому, щоб створити цікавий діалог, під керівництвом учителя та сприяти взаємодії між учнями.

✓ **Оціни...**

Ця частина має на меті підкреслити тему, що вивчають. Один з учнів може зачитати текст, учитель сприяє діалогу з класом на розглянуту тему.

✓ **Застосуй**

У цьому блоці містяться вказівки щодо того, як застосувати здобуті знання на практиці. Оскільки учні цієї вікової категорії активні й діяльні, покажіть, що життя буде цікавим і змістовним, якщо чинити правильно.

✓ **Занотуй**

Тут наведені біблійні тексти, пов'язані з темою уроку. Розмірковуючи над їхнім змістом, учень може вивчати їх напам'ять. Можете запропонувати заохочення.

✓ **Божий електронний лист**

Це невелике послання, адресоване Богом учням.

✓ **Творча ідея**

Подивімося на речі з іншого боку.

✓ **У команді**

Працюйте в команді та створюйте власні проекти.

3 Рекомендації щодо організації навчального процесу

На кожному уроці учні мають виконати кілька завдань. Ви повинні спланувати, як саме кожне з них повинно бути виконане. Над деякими з них треба працювати в класі, а деякі слід виконувати як домашнє завдання. Розгляньте рекомендації щодо організації навчального процесу.

• **2 заняття на тиждень:**

1 заняття: Вивчення та обговорення уроку.

2 заняття: Виконання завдань.

• **3 заняття на тиждень:**

1 заняття: Вивчення та обговорення уроку.

2 заняття: Виконання завдань.

3 заняття: Коригування діяльності.

• **4 заняття на тиждень:**

1 заняття: Вивчення та обговорення уроку.

2 заняття: Виконання завдань.

3 заняття: Коригування діяльності.

4 заняття: Перегляд фільму або якась цікава діяльність, пов'язана з уроком.

4 Загальний план тем

Важливо, щоб навіть перед підготовкою кожного уроку ви мали загальне уявлення про повну картину. Тому нижче наведені назва кожного розділу, центральна тема та акценти, які вчитель повинен зробити.

	БЛОК	НАЗВА	ТЕМА	АКЦЕНТ
1.	БУНТ НА НЕБІ ТА НА ЗЕМЛІ	1. Цілковита гармонія	Ідеальне середовище на Небесах	Давно-давно, на початку, в усьому Всесвіті панував ідеальний світ.
		2. Бунт без причини	Поява гріха з Люцифером	Заздрість і гордість у таємничий спосіб виникли та спотворили Боже творіння.
		3. Створені за Божим образом	Створення планети Земля	Земля була створена Богом; люди були створені за Його образом і подобою.
		4. Гра з вогнем	Гріх входить у світ	Щастя Адама та Єви було повним, поки їх не спокусив ошуканець.
		5. Смерть заради життя	Божественна обітниця спасти людство	У чистій любові Бог дав обіцянку розв'язати проблему людей.
2.	БОЖІ ВІСНИКИ	1. Божі посланці	Особливий Божий народ	Бог обрав особливий народ, щоб отримати істину та поширити Його План спасіння серед людства.
		2. Божий дім	Боже перебування з людиною та система жертвоприношень	Господь пояснив Свій особливий План спасіння за допомогою символів, які мали вплив.
		3. Божа скорбота	Заклик відмовитися від фальшивих богів і поклонятися Богу-Творцю	Покликаний діяти в час великої біди, Ілля став символом вірних Божих вісників.
		4. Месіанський пророк	Пророцтва про Месію	Знатний вельможа, який звик часто бувати в палацах, Ісаїя був спеціально покликаний говорити про обіцяного Богом Царя.
		5. Божий вигнанець	Пророцтва про світові імперії	Вигнаний до чужої країни, Даниїл свідчив про істинного Бога й пояснював, що має статися в майбутньому.

3.	ФУНДА-МЕНТАЛЬНІ ІСТИНИ	1. Чотири розповіді про життя Ісуса Христа	Сенс життя Христа у світлі Євангелій	Євангелісти Матвій, Марк, Лука та Іван пропонують розповіді-доповнення про Особу Ісуса.
		2. Зосереджений на Христі	Виправдання вірою	Апостол Павло показав, що спасіння відбувається по благодаті; воно залежить тільки від віри в жертву Христа.
		3. Стривожене серце	Значення благодаті	Життя Августина свідчить, що далеко від Бога ми можемо мати деякі моменти радості та задоволення, але поруч з Ним наше щастя повне і справжнє.
		4. Захисник Божого Імені	Критика традицій і правильні взаємини з Богом	Німецький реформатор Мартін Лютер намагався навести лад у церкві, зазнав переслідувань, але залишився непохитним у захисті істини.
		5. Божа вісниця	Повернення забутих істин	Еллен Уайт, яка спочатку була тендітною дівчиною, допомогла людям заново відкрити та переосмислити послання Біблії.
4.	НАРЕШТІ ВІЛЬНІ	1. Ознаки кінця	Становище світу вказує на близькість повернення Христа	Світ не існуватиме вічно, тому потрібно бути готовим до того, коли прийде кінець.
		2. Доленосна зустріч	Божественне втручання на планеті – це встановлення Царства Божого	Одного дня Христос повернеться, щоб знайти тих, хто вирішив бути на Його боці у війні зі злом.
		3. Яким буде ваше майбутнє?	Доля людей після смерті	Під час смерті люди відпочивають, як уві сні, і чекають воскресіння.
		4. Гіркі канікули	Етапи Божественного суду	Після повернення Христа ворог і його ангели будуть «ув'язнені» на тисячу років на Землі, на самоті, поки спасенні судитимуть загинувших.
		5. Нарешті Вдома!	Кінець зла та оновлення планети	Після закінчення гріха у Всесвіті знову запанує мир, назавжди.

5 Як презентувати цю книгу

Багато учнів не має звички читати вступ. Тому використайте вступ до книги, щоб представити предмет, який вивчатиметься протягом року. Однак перед цим необхідно створити невимушену атмосферу в класі.

Тепла атмосфера, окрім «ломки льоду» першої зустрічі, сприятиме об'єктивному оцінюванню учнів, прийняттю ними нового вчителя. Вони більше довірятимуть вам і виявлятимуть бажання висловитися.

На першому занятті пропонуємо вам використати техніку «гаряча картопля», щоб кожен учень міг узяти участь, відповідаючи на різні запитання.

Для першого заняття року ми пропонуємо гру, схожу на «Полювання за автографами» (див. колонку нижче).

Після гри скажіть групі, що тепер, коли вони краще знають одне одного, вони можуть поговорити про тему року. Поясніть: так само, як кожній людині потрібно було звертатися від партнера до партнера, щоб отримати автограф, так і цього року ми побачимо, що Бог має справу з кожним з нас індивідуально. Для Нього ми не просто людина з натовпу, ми більше, ніж просто факти та події. Для Нього кожен із нас є найважливішою людиною на планеті.

Полювання за автографами

Матеріали. Копія наведених нижче інструкцій для кожного учня. За потреби вони можуть бути адаптовані.

- ☐ Я народився в серпні
- ☐ Мені подобається класична музика
- ☐ Мені подобається футбол
- ☐ Я їздив на канікулах за кордон
- ☐ Я прочитав щонайменше дві книги минулого року
- ☐ Мій улюблений предмет – математика
- ☐ Я вмію кататися на роликах
- ☐ Я люблю їсти салат
- ☐ У мене є брат і сестра
- ☐ Я граю на музичному інструменті
- ☐ Я можу заспівати національний гімн напам'ять
- ☐ Мені подобається баскетбол

Про віру підлітка

У питанні віри учень цієї вікової групи входить у фазу, яку доктор Джеймс Фаулер називає «синтетично-традиційною вірою». У цей період віра бере на себе функцію синтезу цінностей та інформації, і її завдання полягає в тому, щоб забезпечити основу для ідентичності та перспективи людини.

Синтетична функція віри стає необхідною, оскільки сприйняття світу підлітком виходить за межі сім'ї. Різні групи вимагають від нього уваги: школа, робота, однолітки, суспільство, ЗМІ та релігія. Важливо те, що віра дає відповідні настанови для подолання усіх цих труднощів.

Що стосується попереднього періоду (міфічно-буквального), то індивід конструює уявлення про Бога за допомогою антропоморфних образів, але в синтетично-традиційному періоді Бог потребує переосмислення: постати в уяві людини як Той, Хто все знає, здатен особисто пізнати таємничі глибини нашого «я» та сутності інших людей, які, як ми знаємо, ми самі ніколи не зможемо пізнати. Отож підліток вказує на Бога, Який знає, приймає та глибоко підтверджує його сутність, слугує нескінченною гарантією цього «я» на етапі становлення особистісної ідентичності.

У підлітка є нормативні цінності. Та хоч він і вміє їх чітко формулювати, захищати та емоційно висловлювати їх, він досі ще не використовує їх продумано. Інакше кажучи, у підлітка є ідеологія, певний набір цінностей і переконань, але він не об'єктивував їх для перевірки й у певному сенсі не усвідомлює їх.

Через підвищену схильність до абстрактних міркувань підліток часто порівнює власні релігійні погляди з несумісними поглядами інших людей. Вагаючись і ставлячи багато чого під сумнів, зокрема й релігійні питання, підліток демонструє, що він робить важливий крок на шляху до віри, яка формує сенс життя. Оскільки тепер підліток схильний ставити все під сумнів, він робить критичний самоаналіз і перевіряє свої релігійні переконання й цінності. Ці питання приводять його до власних релігійних переконань, переходячи до більш абстрактного розуміння Бога, не просто як особистого Порадника, а як Того, Хто втілює моральні істини й присутній у його житті.

6 Важливі цінності для цього віку

Дітям потрібно усвідомити: щодня їм необхідно робити вибір і приймати рішення. Отож у контексті нашого дослідження їм слід вибрати правильні цінності, якими керуватимуться у своєму житті. Зробіть кілька нагадувань учням:

1. Не дозволяйте собі керуватися лише власними бажаннями. Ми маємо бути готові йти будь-яким шляхом, яким нас веде Бог.
2. Не дозволяйте своїм почуттям брати над собою гору. Контролюйте свої емоції, особливо коли вони нестабільні через проблему, тиск або вимоги.
3. Вивчайте Біблію. Вона містить принципи, що стосуються будь-якого аспекту життя. Нам потрібно бути смиренними, щоб прийняти їх.
4. Беріть до уваги обставини та уроки з минулого. Знайдіть вказівки Бога в попередніх ситуаціях і проаналізуйте, як вони можуть допомогти вам сьогодні.
5. Вчіться на чужих помилках. Недарма кажуть: «Мудрий той, хто вчиться на чужих помилках».
6. Запитуйте поради в дорослих друзів-християн. Будьте обережні, щоб не приймати рішень, які ґрунтуються лише на тому, що говорять ваші друзі.
7. Моліться Богу, просячи Його керівництва. Це найнадійніший спосіб дізнатися, чи слід нам починати діяти. Господь завжди веде щиру людину з добрими намірами.
8. Прийміть рішення. Не сумнівайтесь. Не чекайте якоїсь особливої ознаки з неба. Ідіть вперед і будьте готові перемогти або відповідати за наслідки.
9. Наполягайте на своєму рішенні, але виявляйте розсудливість і чуйність. Попросіть Бога зупинити вас, якщо ви прийняли неправильне рішення. Зважайте на «двері», які відчинятимуться або ж зачинятимуться перед вами.

7 Динамічне читання

Іноді в класі виникає необхідність прочитати деякі частини уроку. Однак читання в традиційній манері – коли читає вчитель або деякі учні – може бути для когось нудним, особливо для учнів класу, яким через їхній вік важко концентрувати увагу. Тому необхідно, аби вчитель використовував деякі прийоми та динаміку, щоб зробити читання ефективним і приємним.

Ось рекомендації, які можна використовувати для учнів будь-якого віку й рівня (від початкового до університетського). Рекомендації вибрані й адаптовані з книги Мері Ренджел «Динамічне читання для класу».

1 Без повторів

Учитель обирає кількох учнів для розповіді про те, що вони засвоїли з прочитаного. Ніхто не повинен повторювати інформацію.

Учитель може коментувати розповіді учнів.

Діалог завершується, коли вчитель розуміє, що інформація вичерпалася.

2 Запитання-відповідь

Один учень ставить запитання.

Другий відповідає.

Третій учень повторює запитання та відповідь.

Четвертий учень каже, погоджується він чи ні, аргументуючи свою думку.

Наприкінці вчитель коментує запитання.

3 Відгадайте запитання

Один учень придумує запитання та відповідь на нього, але озвучує лише відповідь.

Другий учень має висловити припущення, яким було запитання.

Третьому учню пропонують, щоб він також озвучив запитання.

Перший учень підсумовує, хто з них дав правильну відповідь.

4 Запитуйте по-різному

Один учень придумує й озвучує запитання.

Другий учень ставить те саме запитання, але по-іншому:

- До деяких слів добирайте синоніми.
- Змініть порядок слів.
- Використовуйте жести.
- Поставте запитання за допомогою знаків чи малюнків.

Третій учень аналізує озвучені запитання і відповідає на них.

8 Мотивація та залучення учнів

• **Створіть атмосферу в класі.** Створюйте ситуації на уроці, у яких учень почуватиметься комфортно, висловлюючи свої думки, погляди та почуття. Якщо ви маєте намір проводити урок, у якому учні беруть активну участь, будьте готові уникати деяких небажаних ситуацій з боку учнів, які можуть заважати. У такому разі не пригнічуйте інших, бо якщо ви будете нетерпимими до учня, який заважає, інші, найімовірніше, залишаться пригніченими і не візьмуть участі при слушній нагоді. Тому будьте терплячі. Цінуйте участь і не звертайте уваги на такі моменти. Якщо необхідно, поговоріть із цим учнем окремо.

• **Налагодьте діалог.** Поділіться з класом пошуком шляхів розв'язання проблем, що виникають при вивченні певного матеріалу. Якщо ви ставите перед класом проблему з на-

міром знайти її вирішення, учень відчує, що його цінують, і захоче запропонувати цінні ідеї. Не займайте позицію вчителя-«всезнайки». Залишайтеся відкритими для розумних ідей та пропозицій.

- **Сприяйте ініціативі та співпраці учнів між собою.** Учні, які мають відмінні результати, можуть бути призначені «наставниками». Це, безумовно, підвищить їхню самооцінку, оскільки вони почуватимуться корисними. Крім того, у такий спосіб весь клас буде залучений до навчального процесу.

- **Пов'яжіть вивчені теми з досвідом підлітка.** Щоразу, коли ви застосовуєте те, чого навчаєте, ви сприяєте участі учня, оскільки він бачить: те, що було сказано, є корисним у його повсякденному житті. Нікого не цікавить щось далеке, ілюзорне та непотрібне. А якщо немає зацікавленості, то немає й участі.

- **Будьте гнучкими та здатними адаптувати урок.** Бувають моменти, коли проводити певне заняття марно – через емоційну проблему в класі (наприклад, серйозно травмований однокласник), погані погодні умови (надто спекотно) або якусь іншу ситуацію. У такому разі адаптуйте зміст до потреб моменту або навіть перетворіть заняття на неформальну розмову з метою обговорення та розв'язання проблеми.

- **Запросіть учнів до співпраці.** Деякі учні нічого не роблять, бо вчитель нічого не просить. Потрібно вміло запрошувати їх до участі. Якщо вправа складна, корисна та цікава, учень неодмінно буде її виконувати.

- **Поцікавтеся думкою учня.** Дозвольте учням висловити свою думку щодо тем, які будуть вивчати, або способів, як зробити заняття цікавими. Не бійтеся їх почути. Вони можуть запропонувати креативні ідеї, які збагатять заняття. Якщо дотримуватися їхніх пропозицій, процес викладання та навчання буде значно простішим, оскільки учні відчуватимуть себе активною частиною процесу.

- **Заохочуйте молодих людей до пошуку нової інформації.** Якщо урок подається в цікавій формі, то прокинеться допитливість і учні відчуватимуть спонукання шукати додаткову інформацію.

- **Уточніть на початку року критерії оцінювання, які будуть використовувати.** Справді, якщо учень від самого початку зрозуміє, що його участь буде оцінена, він докладе зусиль, щоб зробити свій внесок. Спочатку це може бути участь лише заради оцінки. Але з плином часу учень буде залучатися до уроків заради задоволення від того, що він робить щось цікаве. На цьому етапі, з більшою зрілістю, він буде брати участь у заняттях заради задоволення від навчання. Довести учня до цього етапу може бути складно, але це першочергове завдання християнських вчителів, які прагнуть сформувати мислячих і активних учнів.

- **Завойовуйте учнів через дружбу.** Учневі значно легше брати участь в уроці, де вчитель є другом, а не віддаленою особою, чужою для його життя та досвіду. Вчитель, який вважає, що дружба може заважати продуктивності, помиляється. Правда полягає в тому, що дружба є оптимальним стимулом для виконання завдань. Значно легше зрозуміти мову друга, ніж мову незнайомця.

III – ОСВІТНЬО – ВИХОВНЕ СТРЯМУВАННЯ

РОЗДІЛ 1 БУНТ НА НЕБІ ТА НА ЗЕМЛІ

Підрозділ 1 ШІЛКОВИТА ГАРМОНІЯ

Пам'ятний вірш: «Небеса розповідають про Божу славу, – небозвід сповіщає про твориво Його рук» (Псал. 19:2).

Концепції для опрацювання:

- а) Бог могутній, мудрий та люблячий. Він створив досконалий Усесвіт і бажає добровільного послуху Своїх створінь.
- б) Божество (Трійця) складається з трьох Осіб, Які єдині за природою, характером і метою.
- в) Ангели були створені зі свободою вибору.
- г) Всесвіт функціонував у гармонії з моральним Законом Бога.

Вступ до теми

- Принесіть у клас музичний інструмент. Зіграйте (або попросіть учня зіграти) кілька гармонійних акордів. Запитайте, чи приємні вони й чому. Потім відтворіть негармонійний акорд. Запитайте: чому цей звук відрізняється? Чи він приємний? Поговоріть про природу музичної гармонії, яка підпорядковується встановленим законам. Оголосіть тему гармонії на Небесах. Запитайте, якими були закони гармонії, що існували на Небесах (служіння, альтруїзм, вірність Богові).

Освітня стратегія

- Попросіть учнів описати, який Бог.
- Виділіть деякий час на роздуми та попросіть когось із учнів написати на дошці перелік якостей, які, на його думку, притаманні Богу, або самостійно запишіть ті риси, які називали учні. Використовуйте такі метафори, як сім'я чи рада директорів компанії, щоб проілюструвати взаємозв'язок між трьома Особами Божества та їхні ролі.
- Покажіть картину або скульптуру, яка зображує ангелів у вигляді маленьких дітей. Запитайте, чи ця концепція біблійна і що, на їхню думку, робили ангели, щоб перетворити Небеса на таке приємне місце.
- Поясніть, що для ангелів служити було такою ж природною справою, як для українця говорити українською або для бразильця – португальською. Наголосіть, що ангелам не притаманний егоїзм. Попросіть учнів описати, якими були б їхні сім'ї, якби кожен член сім'ї поводився так, як ангели на Небесах.

Інформація

а) Ім'я, яке використовують для позначення Бога в Старому Завіті, – це слово з чотирьох літер івриту (без голосних), ЙГВГ. Відоме як священна тетраграма, воно використано в Біблії 6833 рази і зазвичай перекладається як «Господь» або «Єгова». Насправді ЙГВГ – це не ім'я у звичному значенні слова, а ідея, що вказує на самоіснування Бога («Я є, Я завжди буду»).

б) Дослідження показують, що Всесвіт розширюється й далі розширюватиметься. Наша Сонячна система є найменшим об'єктом галактики Чумацький Шлях (майже всі зорі, видимі на небі неозброєним оком, належать до Чумацького Шляху). Наша галактика настільки велика, що світлу потрібно близько 100 тисяч років (рухаючись зі швидкістю 300 тис. км/с), щоб поширитися від одного її кінця до іншого. Чумацький Шлях – лише одна з незліченних галактик у Всесвіті.

в) Слово «ангел» походить від латинського слова *angelus*. Грецькою мовою воно звучить як *angelos*, а єврейською – *mal'ak* та означає «посланець».

Читання

Біблія є унікальною Книгою, послідовно представляючи одкровення Божого Плану для людства. У ній ви зможете знайти вичерпну інформацію про останні події на Землі і про те, що буде після них.

Те, що більшість людей називають «раєм», – це вічне місто, яке Біблія називає «Новим Єрусалимом». Воно буде неймовірним. Ось його невеличкий опис: кришталево чиста річка тектиме від трону Божого і Агнца [Ісуса] через усе місто. Обабіч річки буде рости дерево життя, що приносить дванадцять плодів щомісяця. Вулиці будуть із чистого золота, неначе прозоре скло. Мури міста будуть зроблені з різних коштовних каменів: смарагдів, оніксів, аметисту, топазу тощо. Не буде потреби ані в сонці, ані в місяці, не буде потреби в храмах... Бо присутність Господа буде світлом... (див. Об'явл. 21, 22).

«У Біблії спадщина спасених названа "батьківщиною" (Єр. 11:14-16). Там небесний Пастир водить Свою отару до джерел чистої води. Просторі рівнини м'яко переходять у прекрасні пагорби, а гори Божі велично підносять свої вершини. На цих мирних рівнинах, на берегах живих потоків діти Божі, які так довго були мандрівниками й подорожніми, нарешті знайдуть свою вітчизну (Е. Уайт. Велика боротьба, розд. 42).

Однак спражня краса Нового Єрусалиму ось у чому: «І почув я гучний голос із престолу, що промовляв: Ось Божа оселя з людьми, і Він поселиться з ними, і вони будуть Його народом, і Сам Бог буде з ними – їхній Бог; і Він обітре кожную сльозу з їхніх очей, і більше не буде смерті, ні страждань, ні голосіння, ні болю – вже більше не буде, тому що перше минулося!...Ось творю все нове!» (Об'явл. 21:3-5).

Підрозділ 2 БУНТ БЕЗ ПРИЧИНИ

Пам'ятний вірш: «Загордилося твоє серце через твою красу, – ти занапастив свою мудрість власним марнослаством» (Єзек. 28:17).

Концепції для опрацювання:

- а) Зрозуміти природу повстання Люцифера та його вплив на Всесвіт.
- б) Кожна людина повинна взяти на себе відповідальність за свої вчинки.
- в) Амбіції, заздрість і гордість пояснюють бунт Люцифера, але не виправдовують його; Люцифер знав, що він не правий, але був занадто гордий, щоб визнати це.
- г) Люцифер, який перетворився на сатану, поширював невдоволення серед ангелів і намагався переконати їх у тому, що їм не потрібні закони.

Вступ до теми

- **Ілюстрація:** Вероніка залишила свій телефон, який вона принесла на урок англійської мови, у сумці й вийшла на перерву. Повернувшись, вона помітила, що його вже немає. Дізнавшись про це, учитель намагався знайти телефон, обшукуючи кожного учня. Зрештою він знайшов його серед речей Альберта, який був найпопулярнішим учнем у школі. Хлопець узяв телефон Вероніки, але відмовився визнати свою провину. «Як ви думаєте, чому Альберту було так важко зізнатися в тому, що він зробив? На вашу думку, чи міг він бентежитися через те, що подумают інші? Чому? У цьому уроці ми розглянемо випадок Люцифера й те, як він відмовився визнати, що вчинив неправильно».

Освітня стратегія

- Попросіть когось із учнів знайти в словнику визначення слова «амбіція» й зачитати для решти класу. Наголосіть на тому, що Люцифер став жертвою власних надмірних амбіцій. Він хотів «піднятися», підвестися, щоб посісти місце Бога.
- Деякі учні можуть поставити запитання: чому ми застосовуємо Єзекіїля 28:12-18 до Люцифера, а не до «князя Тиру», згаданого в тексті? Поясніть, що подібно до того, як Бог був Царем, Який стояв за правителями Ізраїлю, так і сатана був справжнім володарем, що стояв за язичницькими народами, які виступали проти Господа. Використовуючи гордого князя Тиру як символ, пророк образно зображує особу сатани й дає нам змогу поглянути на його дії через князя Тиру. Те, що в цьому пророцтві мається на увазі хтось більший, ніж князь Тиру, підтверджується такими висловами:
 1. «Ти перебував у Едемі в Божому раю» (вірш 13).
 2. «Ти був помазаним херувимом – покровителем, – ось для чого Я тебе призначив» (вірш 14).
 3. «На святій Божій горі» (вірш 14).
 4. «Ти був бездоганний на своїх дорогах з того дня, як ти був створений, аж доки в тобі не було знайдено беззаконня» (вірш 15).
 5. «Я скинув тебе з Божої гори, – прогнав тебе, херувиме-охоронцю, поклав край твоєму перебуванню з-посеред вогнистого каміння» (вірш 16).
- Зауважте, що буквальный князь Тиру не був у раю й не був херувимом.

Інформація

- а) Люди в Середньовіччі не мали доступу до книг, і більшість із них не вміли читати. Тому образотворче мистецтво мало велике значення. Картини та скульптури в церквах із зображенням Люцифера справляли значний вплив на їхнє уявлення про нього. Його часто зображували в чорних кольорах та з рогами. Це не збігається з тим, як Біблія змальовує цього ангела.
- б) Одна з тактик сатани сьогодні полягає в тому, щоб змусити людей думати, що диявола не існує. Але подібно до того, як у нас є особистий Спаситель (Ісус), у нас є особистий ворог.

Читання

НАСІННЯ ЗЛА

Зло існує дуже давно. Але здається, що зараз воно стало більш конкретним. Незважаючи на свою конкретність, а також дискусії, які воно викликає, зло залишається таємничим і незрозумілим. Людський розум відмовляється зрозуміти, чому дитина повинна померти від раку чи СНІДу. Це проти логіки померти від голоду чи війни на такій багатій і великій планеті.

Чому це відбувається? Чи могло бути зло нерозв'язною, вічною проблемою? Ми можемо знайти біблійне пояснення. Тільки Біблія має відповідь, тому що розгадки таких таємниць завжди походять від Бога, а не від людини.

Біблія навчає, що зло виникло із повстанням Люцифера на Небесах. Уособлюючи його в царях Тиру та Вавилону, показує, що спочатку Люцифер був ангелом світла, прекрасним «сином зірничі досвітньої», «печаттю досконалості». Бог створив його розумною істотою, а не роботом. Люцифер почав безпричинно плекати сильний егоїзм. Він хотів бути рівним Богові.

«Люцифер не був задоволений тим, що перебував у підпорядкуванні свого Творця. Він хотів узурпувати Божий престол. Він тішився думкою про те, щоб бути центром влади у Всесвіті – він хотів бути Цезарем, Наполеоном, Гітлером усього Всесвіту, – писав відомий проповідник Біллі Грем. – Він став сатаною, дияволом, автором гріха». Люцифер став «ворогом».

Отже, можна сказати, що гріх, хоч і незрозумілий, і невинуватий, почався з гордості Люцифера. У своєму егоїзмі він хотів мати Божий авторитет, але не Його любов.

Маркос де Бенедикто

Підрозділ 3 СТВОРЕНІ ЗА БОЖИМ ОБРАЗОМ

Пам'ятний вірш: «І оглянув Бог усе те, що створив. І було воно дуже добре» (Бут. 1:31).

Концепції для опрацювання:

- а) Бог є Творцем усього створеного, створивши людство кілька тисяч років тому.
- б) Чоловік і жінка – це живі душі (тіло + дихання), існування яких залежить від Бога.
- в) Люди були створені за подобою Бога.
- г) На початку людська природа була в гармонії з Божою волею.
- г') Сатана зрозумів, що щастя Адама та Єви, які бездоганно виконували Божі закони, спростовує його звинувачення проти Бога.

Вступ до теми

- Принесіть у клас свій або чужий «шедевр» (картину, вірш, книгу) і покажіть його учням. Запитайте, чим з того, що учні створили, вони пишаються. Скажіть, що одного дня Бог також створив особливий шедевр на нашій планеті – людину.

Освітня стратегія

- Скористайтесь цим коротким викладом, щоб допомогти учням запам'ятати події тижня творіння:
 1. Світло
 2. Повітря

3. Суходіл, рослинність
4. Сонце, місяць, зорі
5. Риби і птахи
6. Наземні тварини і люди
7. Субота

- Щоб проілюструвати природу людини, використайте порівняння з електрикою та світлом:
Лампа + енергія = світло
Порох земний + подих життя = жива душа
- Поруште на уроці екологічну тематику, підкресливши, що Адам і Єва повинні були з любов'ю піклуватися про планету. Якщо є можливість, запросіть учнів помилуватися тваринами в зоопарку або рослинами в саду. Також можна зацікавити дітей, показавши документальний фільм про природу (наприклад, відзначений нагородами документальний фільм «Uma Verdade Inconveniente» [Незручна правда], який привертає увагу до турботи про нашу планету.

Інформація

- а) Сатана не має сили створювати, однак він може впливати на генетику та творити певні чудеса.
- б) Еллен Уайт у книзі «Патріархи і пророки» так описує «дім» Адама та Єви: «Блакитне небо було їхнім дахом; земля, вкрита ніжними квітами та зеленим килимом трави, слугувала за підлогу, а рясно вкриті листям віття прекрасних дерев були для них покривом. Стіни оселі прикрашали величні витвори рук Всевишнього Митця».
- в) Щодня сонце перетворює 100 мільярдів тонн маси в енергію. Ми отримуємо лише невелику її частину, але достатню для того, щоб підтримувати на нашій планеті температуру, необхідну для життя.

Читання

ЧИ Є ТАМ ХТОСЬ?

Ми з родиною щойно піднялися на вершину високої гори в центральному Орегоні, коли помітили біля наших ніг наконечник стріли тубільців. Він був невеликий, але дбайливо вирізаний із червонуватого кар'єру. Коли ми продовжували нашу прогулянку, думки про корінних мисливців, корсиканців, що втікали, та табірні вогнища заповнювали нашу свідомість. Цей наконечник стріли дав нам інформацію про технології, спосіб життя, харчові звички та географічне розташування стародавніх народів. Спеціаліст з артефактів корінних народів міг би знати про це значно більше, ніж ми.

Якось людина використала свій інтелект, доклала зусиль до його виготовлення. Малоімовірно, що таке кам'яне знаряддя утворилося випадково, незважаючи на простоту його конструкції. Закономірність розташування фрагментів, загальний вигляд, тип каменю та той факт, що ті, хто користувався такими наконечниками стріл, були ще живі, – усе це переконує нас у тому, що цей наконечник стріли був виготовлений, а не виник випадково.

Ми не знаємо його творця й не бачили, як він виготовляв стрілу, але без вагань доходимо висновку, що така людина існувала.

Нещодавно, одного прохолодного, ясного весняного ранку я вийшов на вулицю й побачив джерело краси та порядку навколо себе. Чи сонце, що сходить, свіже повітря і зелені схили пагорбів є лише результатом випадковості? Таке пояснення мене не задовольняє.

Це сонце, яке починає торкатися мене своїм теплим промінням, перебуває на належній відстані від Землі. Якби воно було далі, життя було б неможливим через сильний холод. Якби було ближче, літня спека була б нестерпною. Усе згоріло б і перетворилося на пил. Ті ж самі проблеми виникли б, якби сонце було холоднішим або більш гарячим, ніж зараз.

Зробіть глибокий вдих. Що це за важлива, невидима субстанція, яка називається повітрям? Здебільшого воно складається з азоту та кисню. Наявні також невеликі кількості інших речовин, таких як водяна пара, вуглекислий газ та аргон. Нам довелося б дихати рідше або менш глибоко, якби вміст кисню, що становить 21 % повітря, був збільшений до 50 %. Але з такою великою кількістю кисню Земля перетворилася б на запальничку. Будь-яке полум'я вогню горіло б, вибухаючи. Блискавки спалювали б цілі джунглі так швидко, що ніхто не міг би втекти. З меншою кількістю кисню туристам холодного, мокрого ранку було б значне важче розпалити багаття, ніж зараз.

Вуглекислий газ контролюється людським організмом. Якщо його концентрація в крові стає занадто високою, то дихання частішає, щоб вивести надлишок і отримати більше кисню. Якщо рівень вуглекислого газу в крові падає нижче норми, дихання сповільнюється. Великі зміни концентрації вуглекислого газу в повітрі порушили б крихкий баланс і мали б негативні наслідки для рослин і тварин.

Цей дивовижний баланс фізичних і хімічних аспектів Землі та життя можна було б доповнити численними прикладами. Чи випадково він виник?

Гарольд Г. Коффін

Підрозділ 4 ГРА З ВОГНЕМ

Пам'ятний вірш: «Тоді сказав Господь Бог: Оце став чоловік немов один з Нас, знаючи добро й зло» (Бут. 3:22).

Концепції для опрацювання:

- а) Бог створив людину зі здатністю робити вибір.
- б) Гріх Адама і Єви був вибором, який відокремив їх від Бога та приніс наслідки для них і для всього світу.
- в) Дерево пізнання добра і зла слугувало б випробуванням любові та вірності.
- г) Гріх спричинив негайні та майбутні наслідки для Адама та Єви.
- г') Після гріхопадіння Адама та Єви сатана став правителем світу, а Земля стала полем битви між добром і злом.

Вступ до теми

- **Ілюстрація.** Хайме деякий час перебував під тиском друзів, які змушували його вживати наркотики. Він знав, що люди, які вживають наркотики, можуть померти або зруйнувати своє здоров'я на все життя. Незважаючи на це, йому було цікаво дізнатися, як почуватися той, хто вживає наркотики. Він подумав: «Як я дізнаюся, якщо ніколи не спробую?» І вирішив провести експеримент. Хайме викуриє цигарку, приготовану з наркотичними речовинами.

Порошок містив велику дозу фенциклідину, через що серце Хайме перестало битися. Хлопець вижив завдяки тому, що його побачив фельдшер і надав йому першу допомогу. Тепер Хайме з власного досвіду знав, що відчуває людина, яка вживає наркотики. Хлопець шкодував, що захотів дізнатися те, що батьки забороняли йому.

- Проведіть паралель: «Матеріал уроку допоможе побачити, як Адам і Єва особисто пізнали гріх і як вони покалися».

Освітня стратегія

Принесіть на урок маленьку рослину в недорогому контейнері. На очах в учнів відламайте одну з основних гілок або обірвіть кілька листочків. Запитайте про те, що станеться з відокремленою частиною рослини. Запитайте: чи це Бог карає гілку, чи це наслідок того, що вона відокремлена від рослини? І чи означає той факт, що на гілці немає саме зараз безпосередніх ознак смерті, що вона не помре? Що відбувається з нами, коли ми розриваємо наші стосунки з Богом? Нагадайте, що гріх Адама та Єви мав негайні та майбутні наслідки. Якщо залишити рослину та зламаний сегмент на кілька днів на видному місці, це посилить вплив ілюстрації.

Інформація

а) Зазвичай яблуко асоціюють зі спокусою Єви, хоч невідомо, який це був плід. Деякі вважають, що плодом спокуси був виноград, а нещодавно один дослідник намагався довести, що це був інжир, зокрема тому, що Адам і Єва шили одяг із фігового листа. Але Біблія не повідомляє, що це був за плід.

б) В Едемі виник перший обман про те, що гріх не приносить смерті. Пізніше ця омана набула нової версії: мертві насправді не є мертвими, а продовжують існувати. Багато людей досі в це вірять. У 1989 році понад 40 % американців вважали, що вони вже мали контакт із мертвими.

Читання

1. Два основні погляди на природу та долю людини.

Існують два основних християнських погляди на людську долю, які беруть початок із фундаментально різних поглядів на людську природу. Перший ґрунтується на вірі у безсмертя душі, а другий – на вірі у воскресіння тіла. Перший походить з давньогрецької філософії, а другий – із вчення Біблії.

2. Класичний дуалізм. Класичний погляд на людську природу запозичений переважно із творів Платона, Аристотеля та філософів-стоїків. Вони наголошували на відмінностях між матеріальними та духовними складовими людської природи. Відповідно до філософії Платона, людська природа складається як з матеріального, так і з духовного компонентів. Матеріальний компонент – це тіло, тимчасова оболонка, що несе недобре начало; а духовний компонент – це душа (*psyche*), або розум (*nous*), – вічні, що несуть добре начало. Людське тіло минує і смертне, тоді як людська душа вічна і безсмертна. У момент смерті душа вивільняється з тілесної в'язниці, де була ув'язнена на якийсь час.

3. Біблійний холістичний погляд. У Біблії робиться акцент на єдності тіла, душі та духу, що становлять нероздільний організм. По-перше, холістичний погляд на людську природу ґрунтується на вірі в те, що фізичне творіння цього світу, зокрема і створення людського тіла, було дуже добрим (див. Бут. 1:31). Немає жодного дуалізму чи суперечності між матеріальним і духовним, тілом і душею, тілом і духом, оскільки всі вони є частиною Божого «дуже доброго» творіння. Викуплення – відновлення всієї особистості, тіла і душі, а не спасіння душі поза тілом.

Друга відмінність від класичного погляду полягає в тому, що безсмертя не було властиве людській природі від створення, людина лише мала можливість стати безсмертною. Люди не мають тлінного тіла і нетлінної душі; вони наділені смертними тілом та душею, які можуть стати безсмертними. Безсмертя, або вічне життя, – це Божий дар тим, хто приймає Його спасіння. Ті ж, хто відкидає Божий План їхнього спасіння, зрештою зазнають вічного знищення, але не вічних мук у невпинному пекельному полум'ї. Причина цього проста. Безсмертя дається як нагорода спасенням, а не як відплата безбожним. Хоч Адам та Єва були створені смертними (з можливістю стати безсмертними за допомогою вживання плодів дерева життя), і люди донині народжуються смертними, ми все-таки можемо отримати безсмертя, якщо приймемо Божий дар вічного життя.

Підрозділ 5 СМЕРТЬ ЗАРАДИ ЖИТТЯ

Пам'ятний вірш: «Адже не послав Бог Свого Сина у світ, щоб судити світ, але щоби через Нього спасти світ» (Івана 3:17).

Концепції для опрацювання:

а) Гріх віддалив людину від Бога та приніс тяжкі наслідки.

б) План спасіння був закладений ще до створення світу.

в) Якби не було передбачено заміни, Адам і Єва померли б назавжди.

г) Через систему жертвоприношень Бог дав можливість людям сповідувати свої гріхи, демонструючи віру в обітницю про Спасителя, а також дав наочний урок Усесвіту: гріх означає смерть.

Вступ до теми

- **Ілюстрація.** Кілька дітей грають у футбол на пустирі. Роман, найкращий гравець, б'є по м'ячу в напрямку воріт, але занадто високо. М'яч падає вниз, і тут лунає звук, який не можна сплутати ні з чим: розбивається скло. Виходить розлючений чоловік зі стиснутими кулаками і йде в напрямку хлопців, які розбігаються врізнобіч. Коли батьки Романа дізнаються про інцидент, вони розмовляють із сином. Хлопець зізнається, що саме він вдарив по м'ячу. Потім батьки йдуть до того будинку, платять за заміну віконного скла. Як ви думаєте, що відчував Роман? Чи можуть завжди наші батьки платити за помилки, яких ми припускаємося? Чому вони це роблять? У цьому уроці ми побачимо, що зробив Бог, щоб заплатити ціну за непослух Адама та Єви.

Освітня стратегія

Спробуйте інсценізувати жертвоприношення першого ягняти, принесеного Адамом. Якщо можливо, принесіть зображення (фотографію або картину) ягняти, щоб показати його класу. Поясніть, що смерть Христа примирила людей із Богом. Що таке примирення? Використовуйте словник для визначення цього поняття. Процитуйте уривки з Писання, наприклад, Івана 3:16, які показують велику любов Бога до людства.

Інформація

- а) Гріх Адама та Єви не застав Бога зненацька. 1 Петра 1:19, 20 повідомляє, що ми були викуплені дорогоцінною кров'ю Христа як непорочного й чистого Агнця, «Який був передбачений ще перед заснуванням світу, але з'явився заради вас у кінці часів».
- б) Буття 3:15 дає обітницю про Спасителя («насіння її»), а також оголошує вирок ворогові («воно розчавить тобі голову»).

Читання

До появи гріха Адам вільно спілкувався зі своїм Творцем. Але з того часу, як унаслідок гріха був розірваний зв'язок з Богом, людство втратило цю велику перевагу. Однак завдяки Плану викуплення було прокладено шлях, що поновлював зв'язок мешканців Землі з Небом...

Протягом шести тисяч років незвичний інтелект того, хто колись посідав найвище становище серед Божих ангелів, був присвячений лише примноженню заблудження та руйнації... Протягом усіх століть сатана намагався представити характер Божий у фальшивому світлі, щоб люди мали хибне уявлення про Творця і замість любові відчували до Нього страх і навіть ненависть...

Незважаючи на те, що за добро Ісусові платили злом, а на любов відповідали ненавистю, Він неухильно продовжував справу милосердя... Він жив, щоб допомагати нужденним, потішати засмучених та переконувати їх прийняти дар життя...

У цьому житті ми можемо лише частково зрозуміти чудовий План спасіння. Улюблений Божий, Велич Небес, перед Яким схиляються херувими серафими, – принизив Себе, щоб

підняти грішну людину, поніс на Собі вину та ганьбу за гріх, переніс розлуку з Отцем... доки скорбота і горе гинучого світу не розбили Його серце і не позбавили життя на Голгофському хресті...

Безмежний у Своїй мудрості не міг запропонувати іншого Плану спасіння, крім жертви Свого Сина. Нагородою за цю Жертву буде радість землі, заселеної святими, щасливими і безсмертними істотами...» (Е. Уайт. Велика боротьба).

РОЗДІЛ 2

БОЖІ ВІСНИКИ

Підрозділ 1

БОЖІ ПОСЛАНЦІ

Пам'ятний вірш: «А ви – рід вибраний, царське священство, святий народ, придбаний, аби звіщати чесноти Того, Хто вас покликав із темряви до дивного Його світла» (1 Петра 2:9).

Концепції для опрацювання:

- а) Бог вибрав Ізраїль за Своїм рішенням, основою якого є любов, а не тому, що Ізраїль був народом, вищим за інші.
- б) Обрання Ізраїлю не виключало можливості спасіння представників інших народів.
- в) Місія Ізраїлю полягала переважно у проголошенні важливих істин, таких як поклоніння єдиному живому Богу.
- г) Ізраїль відкинув Месію Ісуса Христа, і церква зайняла його місце в місії проповіді Євангелія світові.

Вступ до теми

- Кожна країна чи народ має ту чи іншу характеристику чи особливості. Наприклад, серед бразильців є представники різних рас, характеризуються вони як привітні, миролюбні, життєрадісні, творчі люди та фанатичні футбольні вболівальники. Американці – прагматичні та захисники свободи.
- Англійці пунктуальні, їм притаманний тонкий гумор. Якими були б характеристики євреїв і якою була б їхня місія у світі? Послухайте відповіді учнів і запросіть їх повернутися в минуле, у ті часи, коли Мойсей звільнив ізраїльтян з єгипетського рабства та сформував особливий народ, щоб донести Боже послання до світу.

Освітня стратегія

Принесіть у клас глобус або карту світу й допоможіть учням знайти Єгипет, де ізраїльтяни були рабами, і Ханаанську землю, де вони заснували свою державу. Поговоріть про

вдячність християн перед Ізраїлем за збереження тексту книг Старого Завіту та істини про живого Бога, а також привілей бути частиною Божого народу сьогодні.

Інформація

Деякі цифри, що стосуються сучасного Ізраїлю.

Населення: 7 мільйонів.

Площа: 20 700 км².

Найбільш впливові міста: Єрусалим (столиця), Тель-Авів, Хайфа та Беер-Шева.

Економіка: Має ринкову економіку з високорозвиненою технологією. Вона залежить від імпорту зерна, м'яса та олії. Незважаючи на обмежені природні ресурси (85 % пустель), Ізраїль інтенсивно розвивав своє сільське господарство та промисловість, експортуючи технології в цих галузях. Діаманти, високі технології, військова техніка, програмне забезпечення, фармацевтична продукція, продукти тонкої хімії, сільськогосподарська продукція та засоби для вирощування є основними експортними товарами.

Валовий внутрішній продукт: 140, 3 мільярда доларів 2006 року (дохід на душу населення – 26 800 доларів США).

Читання

ПОРТРЕТ ІЗРАЇЛЮ

Ізраїль, біблійна земля та історична батьківщина єврейського народу, розташований на Близькому Сході, уздовж східного узбережжя Середземного моря, утворюючи сухопутний міст, що з'єднує три континенти: Азію, Африку та Європу. Саме на цій землі майже 4000 років тому єврейський народ почав розвивати свою самобутню релігію та культуру, і саме тут він був присутній, чи то як суверенна держава протягом століть, чи то під іноземним пануванням в інші часи.

Незважаючи на свої невеликі розміри, Ізраїль має різноманітні топографічні та кліматичні особливості, гідні континенту. На півночі вкриті рослинністю Галилейські гори зливаються з родючими зеленими долинами; піщані дюни та оброблені поля вкривають прибережну рівнину, що простягається до краю Середземного моря; у центрі країни височіють гори Самарії та Юдеї з їхніми скелястими вершинами, які потім різко спускаються до долини річки Йордан із субтропічним кліматом і до Мертвого моря, найнижчої точки на землі. На півдні гірські пустелі простягаються від Негева до Арава, закінчуючись Ейлатською затокою, найпівнічнішою точкою Червоного моря.

Люди з усього світу відвідують Ізраїль через його археологічні пам'ятки, святі місця, туристичні об'єкти та прекрасні пляжі на берегах Середземного, Мертвого та Червоного морів, а також навколо озера Кінерет (Галилейське море). Приблизно 60 % щорічного потоку туристів припадає на Європу та близько 30 % – на Америку.

Зв'язок між минулим і сьогоденням країни відтворюють понад 3500 археологічних пам'яток, які відображають тисячолітню історію. А 80 музеїв різного спрямування – від археології до зоології – розкидані по всій країні, розташовані у великих і малих містах, приймаючи понад 8 мільйонів відвідувачів щорічно.

Підрозділ 2 БОЖИЙ ДІМ

Пам'ятний вірш: «Тому, маючи великого Первосвященника, Який пройшов небеса, – Ісуса, Божого Сина, – тримаймося визнання. Адже маємо не Такого Первосвященника, Який не може співчувати нашим слабкостям, але Який подібно до нас був випробуваний у всьому, за винятком гріха» (Євр. 4:14, 15).

Концепції для опрацювання:

- а) Система жертвоприношень була прообразом жертви Сина Божого за наші гріхи; скинія була школою для навчання людей Плану спасіння.
- б) Священство, додане до системи жертвоприношень, символізувало священство Бога-Сина як Посередника для людства.
- в) Ритуали святилища більше не потрібні, оскільки Ісус приніс Себе в жертву раз і назавжди. Він є нашим Первосвященником у Небесній святині.

Вступ до теми

Урок, який ми вивчатимемо, стосується ситуації, пов'язаної з несправедливістю. Здається, прагнення до справедливості є глибоко вкоріненим бажанням людини.

Пригода, про яку йтиметься далі, сталася в одній державі. На залишеній розграбованій базі чоловік побачив балони з отруйним і дуже небезпечним газом. Як громадянин своєї країни, він повідомив про цю знахідку і ліг спати, гордий з того, що виконав свій громадянський обов'язок. Проте сталося не так, як гадалося. Проти цього чоловіка порушили кримінальну справу і звинуватили його у причетності до терористичного акту. Замість винагороди за пильність, він тепер був змушений ходити від однієї судової інстанції до іншої, намагаючись довести свою невинність.

Освітня стратегія

Попросіть когось із учнів уявити, що він ізраїльтянин часів Старого Завіту. Він порушив одну з Десяти Заповідей. Щоб отримати прощення, він повинен визнати свій гріх над головою тварини й власноруч перерізати їй горло. Запитайте його: «Як би ти почувався? Якби тобі довелося вбити тварину за твої гріхи, як би це вплинуло на твої вчинки? Чи справедливо вбивати невинну тварину?» Додайте, що сьогодні нам не потрібно цього робити, тому що Христос, Агнец Божий, уже помер за наші гріхи.

Принесіть у клас наочність, щоб проілюструвати ізраїльську святиню. Спроектуйте кілька цікавих зображень. Також можете запросити пастора, щоб він пояснив значення святині.

Інформація

- а) Священники становили особливий клас серед народу Ізраїлю. Вони звершували служіння у святилищі, а також керували цивільними та приватними справами, наприклад,

вирішували, чи слід вилучити когось із громади, чи ні. Ісус, справжній Священник, походив від Юди.

б) Дерево акації було основним матеріалом для будівництва святилища. Здатне вижити в посушливих та сухих ґрунтах, воно було єдиним деревом у пустелі, достатньо високим і міцним, щоб його використовувати при будівництві святилища. Це, ймовірно, найпоширеніша деревина в Синайській пустелі. Різноманітні види акацій можна знайти по всьому світу, їх використовують для різних цілей. Єгиптяни, наприклад, використовували деревину акації для виготовлення поховальних урн.

Читання

СВЯТИЛИЩЕ ТА СЛУЖІННЯ В НЬОМУ

Святилище, або скинія, являло собою намет з дерев'яними стінами та чотирма шарами покривал: подвійного тонкого льону, шкіри барана (пофарбованої в червоний колір), шкіри борсука. Сама споруда була не дуже великою, приблизно 6 метрів на 18 метрів, із закритою зовнішньою частиною, яка називалася двором, приблизно 30 метрів завширшки, 60 метрів завдовжки.

Скинія мала два відділення: перше й найбільше, яке називалося Святе, і друге, або Святе святих. У першому відділенні стояли три предмети: (1) стіл для показних хлібів, (2) свічник із сімома лампадами і (3) жертовник для кадіння. Той, хто входив до подвір'я з передньої частини споруди, яка була орієнтована на схід, бачив майже в дальньому кінці кімнати жертовник для кадіння. Праворуч будо видно стіл для показних хлібів, а ліворуч – свічник.

На столі в два ряди лежали дванадцять показних хлібів, разом з кадилом і посудинами для щоденної жертви. На ньому також стояли тарілки, ложки та чашки, які використовували в щоденному служінні. Свічник був зроблений із чистого золота. Він мав сім лампад, по три з кожного боку та одну в центрі. Посудини з оливою мали форму мигдалю. Свічкові щипці та блюдця також були із золота.

У другому відділенні, Святому святих, був лише один предмет – ковчег. Він мав форму скрині завдовжки понад метр. Покриття цієї скрині називалося престолом благодаті. На престолах благодаті був золотий вінець. У ковчег Мойсей помістив кам'яні скрижалі, написані Богом. Деякий час у ньому також була золота чаша з манною та квітучий жезл Аарона. Над престолом благодаті здіймалися два золотих херувими, по одному з кожного боку. Там Бог спілкувався зі Своїм народом.

На подвір'ї, перед дверима скинії, стояла мідна умивальниця, величезна посудина, наповнена водою. Вона була виготовлена з міді, отриманої із дзеркал, які пожертвували жінки. У цій умивальниці священники обмивали руки й ноги перед тим, як увійти до скинії та почати служіння.

На подвір'ї також був жертовник всепалення, який відігравав дуже важливу роль, оскільки слугував у всіх жертвоприношеннях. За розмірами був приблизно 1, 40 м заввишки і 2, 40 м завдовжки. Він був порожній всередині й покритий міддю. На цей жертовник клали тварин, яких приносили в жертву. Там-таки витоплювали жир і клали на нього необхідну частину м'яса. Невикористану кров виливали до основи жертовника.

Понад тисячу років Ізраїль збирався біля святилища. Яке благословення отримав би він, якби розгледів у жертвах Обіцяного в Едемському саду, Агнця, який бере на Себе гріх світу!

М. Л. Андреасен

Підрозділ 3 БОЖА СКОРБОТА

Пам'ятний вірш: «Вам випало лише людське випробування. Та вірний Бог не допустить, щоб ви випробовувалися понад міру, але при випробуванні дасть і вихід, аби ви могли його витримати» (1 Кор. 10:13).

Концепції для опрацювання:

- а) Через Іллю Бог надіслав послання докору для Свого народу.
- б) Господь не покинув Іллю в момент його слабкості.
- в) Бог усюди має відважних і вірних дітей.

Вступ до теми

- Поставте учням запитання: «Чи може людина мати дві протилежні думки або цінності?»
- Вислухавши відповіді, обговоріть такі ситуації:

Ти справді віриш у здоровий спосіб життя, але любиш їсти цукерки та жуйки між прийомами їжі.

Ти щиро віриш у чесність, але щодня списуєш відповіді на завдання з математики в однокласників.

- Запитайте ще раз: «Чи може людина дотримуватися двох протилежних цінностей?» Зазначте: «На уроці ми аналізуватимемо час, коли Божий народ вагався між двома думками».

Стратегія викладання

Мама – це, безумовно, найдорожча людина, яка народила дитя, виховує його і присвятила йому все своє життя. Мама повністю віддає дитині свою любов.

Як будь-яка мати, вона намагається вберегти дитину, застерегти її й допомогти в будь-якій ситуації. Одна з найкращих якостей всіх мам на планеті – мама завжди готова пробачити. І неважливо, розбив ти вазу чи не помив посуд. Мама завжди прийме тебе таким, який ти є. Та чи всі діти вдячні своїм матерям за ту велику працю задля них? Як сумно, коли дитина, досягнувши підліткового віку, каже мамі, що вона зовсім не потребує її допомоги або ж навіть присутності у її житті.

Інформація

а) Ім'я Ілля означає «Ягве є Бог».

б) Кармель у перекладі з івриту означає «плодоносна земля» або «виноградник Господній». Гора, яка є частиною гірського ланцюга завдовжки 48 км, розташована близько до Середземного моря й заввишки приблизно 523 м.

в) Ілля вбив пророків Ваала біля річки Кішон, яка протікає паралельно до підніжжя гори Кармель. До сьогодні араби називають її «Нахр-ель-Мугатта», що означає «Річка різанини».

г) Ваал, з яким боровся Ілля, ймовірно, був Ваал Мелькарт, головний бог Тира, міста цариці Єзавелі. У 200 р. н. е. цьому божеству ще поклонялися в Кармелі як Зевсу Геліо-полісу Кармелю.

Читання

«Перед Ахавом, фальшивими пророками й усім ізраїльським народом стояв Ілля – єдиний, хто прагнув відстояти честь Єгови. Той, кого все царство звинувачувало в нещасті, здавалося, був беззахисний перед монархом Ізраїлю, пророками Ваала, воїнами і багатотисячним натовпом. Проте Ілля був не один. З усіх боків його оточувало небесне воїнство – могутні ангели.

Пророк стояв перед присутніми без занепокоєння і страху, глибоко усвідомлюючи доручену йому Божественну місію. Його обличчя було серйозним і урочистим. Народ з нетерпінням чекав на його слова. Спрямувавши погляд спочатку на зруйнований жертовник Єгови, а потім на народ, Ілля заговорив чистим, наче звук сурми, голосом: “Докіль кульгатимете на обидва боки? Якщо Господь є Бог, ідіть за Ним, а якщо Ваал – ходіть за ним!”

Народ не відповів ані слова. Ніхто з цього великого натовпу не наважився засвідчити про свою вірність Єгові. Над Ізраїлем, подібно до темної хмари, нависли омана і сліпота.

У той час як Ізраїль, що зібрався на Кармелі, продовжував сумніватися й вагатися, тишу знову порушив голос Іллі: “Я позостався, як Господній пророк, один, а пророків Ваалових – чотириста п'ятдесят чоловік. Дайте нам двох бичків, і нехай вони виберуть собі одного бичка, розітнуть його на шматки й покладуть на дрова, але нехай не підпаляють. Я ж приготую другого бичка, і покладу його на дрова, але не підпалю. Ви кликатимете ім'я бога вашого, а я покличу ім'я Господа. Котрий Бог відповість огнем, – той і є Богом!”...

Пропозиція Іллі була настільки розумною, що народ не міг не погодитися, тому, знайшовши в собі мужність, люди відповіли: “Добре!” Пророки Ваала також не наважилися суперечити; звертаючись до них, Ілля звелів: “Виберіть собі одного бичка, і починайте першими, бо вас більше. Кличте ім'я свого бога, але вогню не підкладайте”.

Зовні зухвалі і самовпевнені, однак зі страхом у нечестивих серцях фальшиві пророки спорудили жертовник, поклали на дрова жертву і почали повторювати свої закликання. “О, Ваале, почуй нас!” – кликали вони свого бога, а їхні пронизливі крики

відлунювалися в лісах і вершинах сусідніх гір. Зібравшись навколо свого жертовника, священники скакали, корчилися, кричали, рвали на собі волосся, різали тіло і благали бога допомогти їм.

Минув ранок, настав полудень, проте не було жодних ознак того, що Ваал чує воляння своїх ошуканих послідовників. На їхні безумні молитви не надійшло жодної відповіді. Жертва залишалася недоторкнутою вогнем.

Звершуючи свої безумні обряди, підступні священники водночас намагалися знайти якийсь спосіб, аби запалити вогонь на жертовнику і в такий спосіб змусити народ повірити, що його послав Ваал. Однак Ілля стежив за кожним рухом священників; вони ж, очікуючи зручної нагоди ошукати, продовжували звершувати свої безглузді церемонії.

Сатана з радістю допоміг би тим, кого він увів в оману і хто присвятив себе йому на служіння. Він з радістю послав би блискавку, щоб запалити їхню жертву. Але Єгова обмежив сатану, стримував його силу, і ворог не спромігся послати жодної іскри на Ваалів жертовник.

З настанням часу вечірньої жертви Ілля звелів народові: “Підійдіть до мене!” Коли люди з тремтінням наблизилися, він обернувся до зруйнованого жертовника, біля якого колись поклонялися Небесному Богові, і почав відбудовувати його. Ця купа уламків для нього була дорожчою за всі величні язичницькі жертовники.

Коли жертовник був готовий, пророк викопав навколо нього рів, склав дрова, приготував бичка і поклав його на дрова, а потім звелів народові полити жертву й жертвник водою. “Наберіть чотири відра води, – наказав він, – і вилийте на цілопалення та на дрова”. Далі сказав: “Повторіть!” І повторили. І звелів знову: “Зробіть це утретє!” І зроблено було втретє, так що потекла вода навколо жертовника, наповнився водою також і рів.

Щойно Ілля закінчив молитися, вогонь, подібний до сліпучих стріл блискавки, впав з неба на відбудований жертвник, пожер жертву, поглинув воду з рову і навіть спалив каміння жертовника.

Люди на горі в благоговінні впали перед невидимим Богом. Вони більше не наважувалися дивитися на небесний вогонь, побоюючись, що й самі будуть знищені ним. Усвідомлюючи свій обов'язок визнати Бога Іллі Богом своїх батьків, Котрому вони мають поклонятися, вони одностайно вигукували: “Господь, – Він Бог, Господь, – Він Бог!” З приголомшливою виразністю ці слова рознеслися по всій горі і луною відгукнулись вниз. Нарешті Ізраїль прокинувся, прозрів і розкаявся. Перед ними повністю відкрилась уся суть поклоніння Ваалові, яке протилежне розумному служінню правдивому Богові» (Е. Уайт. Пророки і царі).

Підрозділ 4 МЕСІАНСЬКИЙ ПРОРОК

Пам'ятний вірш: «І якби ти ухилився вправо чи вліво, то твої вуха почують позаду себе голос, який говоритиме: Ось дорога, – йди нею» (Ісаї 30:21).

Концепції для опрацювання:

- а) Ісая мав чудове видіння про «Святого Ізраїлевого» (Бога), яке змінило його життя.
- б) Пророк жив у часи духовного занепаду.
- в) Через сусідні держави (Ассирія, Вавилон) царському дому загрожувала небезпека бути завойованим і зникнути.
- г) Бог показав Ісаї, що в майбутньому Князь миру виконає обіцянку не залишити порожнім трон Давида.

Вступ до теми

Запитайте учнів, яке життя вони хотіли б мати, якби були зі знатної родини та мали доступ до палацу. Чи подорожували б вони? Чи відвідували б кінні перегони чи Формулу-1? Чи працювали б? Тоді поясніть, що Ісая був знатним, але він прийняв Божий заклик бути пророком – тим, кого не завжди цінують.

Освітня стратегія

Запросіть двох учнів зіграти ролі Ісаї та репортера. Вони можуть сісти перед класом і провести інтерв'ю. Репортер повинен заздалегідь підготувати кілька запитань (а «Ісая» – відповіді). Наприклад: «Чи правда, що Ви бачили престол Бога? Що Ви відчували, коли мали це видіння? Що це за історія про те, як вугіль розпалений торкнувся ваших вуст і не обпік вас? Ви постійно говорите про Месію. Хто Він? Яку роботу Він збирається виконати? Як би Ви підсумували Його послання?»

Інформація

- а) Ісая пророкував за часів правління Уззії, Йотама, Ахаза та Єзекії. Він розпочав своє служіння в рік смерті царя Уззії (6:1), у 740/739 рр. до н. е., а його остання підтверджена поява була під час походу Сінаххеріба, близько 701 р. до н. е.
- б) «Орел серед пророків» і «євангеліст Старого Завіту» – це дві похвали, адресовані Ісаї.
- в) У 1947 році були виявлені знамениті сувої Мертвого моря, і сувій пророка Ісаї виявився одним із найкраще збережених і найбільш повних.

ТЕОЛОГ ОБІТНИЦІ

Ісая, безсумнівно, був одним з найбільших пророків Старого Завіту, оскільки його думки та доктрини охоплюють широкий спектр тем, а його служіння було тривалим.

Хоч його писання можна розділити на дві частини, оскільки розділи 1 – 39 здебільшого стосуються судів, а розділи 40 – 46 наголошують насамперед на розраді, книга становить єдине ціле. Одним з доказів є те, що безпрецедентний вислів «Святий Ізраїлів» з'являється дванадцять разів у першій частині та чотирнадцять разів у другій.

Ісаю слід назвати «теологом теологів». Коли йдеться про продовження Божої обітниці, Ісая виділяється як використання попередньої теології (обітниці Аврааму, Мойсею, Давиду), так і своїм внеском у цю доктрину та її розвиток.

Заклик Ісаї, записаний у шостому розділі, лежить в основі його теології. Коли він поклонявся в храмі, йому було представлено видіння Господа, піднесеного на Своему престолі, а Його слава переповнювала храм. Тоді він почув, як ангели співають хвалу святому Богу, і побачив, як слава Божа наповнює землю.

Це видіння, з його антропоморфною, але теологічною мовою, є ключем до теології Ісаї. У цих двох центральних поняттях, святості та славі, Ісая отримав теми свого пророцтва та служіння.

Ягве був святим Богом, Чиї унікальні, трансцендентні якості були настільки очевидними для пророка, що він вигукнув: «О, я нещасний, бо я уражений, адже будучи людиною і маючи нечисті уста...» (6:5). Подібно до Мойсея в минулі часи, Ісая розумів: якщо Господь Бог святий, то й Ізраїль теж має бути святим. Святість Бога можна було побачити в Його моральній досконалості, у Його праведності та безгрішності.

Волтер К. Кайзер-молодший

Підрозділ 5 БОЖИЙ ВИГНАНЕЦЬ

Пам'ятний вірш: «Тоді царство, влада і велич усіх царств в усьому піднебессі будуть передані народові святих Всевишнього, царство Якого – вічне царство, і Котрому служитимуть і коритимуться всі» (Дан. 7:27).

Концепції для опрацювання:

- Пророцтва Даниїла показують, що Бог контролює історію, діючи так, щоб Його плани здійснилися.
- Пророцтво Даниїла 2 вказує, що незабаром Бог встановить Своє вічне Царство на Землі.

в) Ми можемо бути впевнені, що пророцтва Даниїла здійсняться, оскільки історія показує, що пророцтва, пов'язані зі світовими імперіями, виконалися.

г) Бог знає історію світу та історію нашого життя.

Вступ до теми

- Запитайте учнів, чи був у їхньому житті якийсь сон, який їм особливо запам'ятався. Скажіть: «Ви часто бачите сни? Які речі та люди вам зазвичай сняться?» Нехай вони дадуть відповіді на ці запитання. Потім поясніть: «На уроці ми вивчатимемо особливий сон. Цей сон був даний Богом язичницькому цареві, і він стосувався майбутнього. Він і сьогодні має значення».

Освітня стратегія

Візьміть газету або журнал з колонкою гороскопу. Поясніть: яким би сумнівним не здавалося написане, багато людей намагаються керувати своїм майбутнім за допомогою таких порожніх передбачень. Наголосіть, що Біблія – єдине надійне джерело інформації для пізнання майбутнього.

Інформація

а) Протягом історії було багато спроб об'єднати країни Європи в єдину імперію. Карл Великий у VIII столітті; Карл V у XVI столітті; Наполеон у XIX столітті; Вільгельм II і Гітлер у XX столітті – усі вони боролися в цьому напрямку. Ці люди зазнали невдачі. Пророцтво Даниїла 2 повідомляє, що після Римської імперії наступним світовим царством буде Царство Христа.

б) Реальний факт. 1 вересня 1939 року Гітлер напав на Польщу. Через два дні Англія та Франція оголосили війну Німеччині. Так світ було втягнуто у найбільш руйнівну війну в історії. Артур С. Максвелл (автор книги «Прекрасні історії з Біблії»), тодішній редактор журналу «Signs of the Times» («Ознаки часу»), опублікував статтю про те, що Гітлер буде переможений союзниками. Коли Франція впала 1940 року, деякі люди попередили його, що він повинен припинити писати про те, що Гітлер програє війну. «Звідки нам знати, що пророцтво Даниїла стосується Гітлера?» – запитували вони. Максвелл відповів, опублікувавши спеціальний номер журналу, присвячений пророцтву Даниїла 2. Статуя, яку бачив у сні Навуходоносор, була надрукована на обкладинці. Максвелл був переконаний, що може довіряти цьому пророцтву. Жодна сила, навіть Гітлер, не змогла б об'єднати залізо та глину, представлені ногами статуї. Це був акт мужності з боку Максвелла. Він опублікував журнал 2 липня 1940 року, за п'ять років до поразки Гітлера.

Читання

- ✓ Еллен Уайт. Пророки і царі. С. 324 – 330 (сторінки оригіналу) .

РОЗДІЛ 3

ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ІСТИНИ

Підрозділ 1

ЧОТИРИ РОЗПОВІДІ ПРО ЖИТТЯ ІСУСА ХРИСТА

Пам'ятний вірш: «Божя любов до нас виявилася в тому, що Бог послав Свого Єдиного родного Сина у світ, щоб ми через Нього жили» (1 Івана 4:9).

Концепції для опрацювання:

- а) Чотири євангелісти представляють взаємодоповнювальні та надійні розповіді про Ісуса Христа.
- б) Кожен євангеліст досліджував різні аспекти життя Христа, що уможливлює різні розповіді про Ісуса, роблячи вивчення Його життя більш привабливим.
- в) Усі чотири євангелісти представляють Ісуса як Спасителя людства.

Вступ до теми

- **Поставте запитання:** «Якби Ісус не народився на Землі, яким би був наш світ?» Вислухайте коментарі. Скажіть, що є цікава книга під назвою «E Se Jesus Nao Tivesse Nascido?» [«А якби Ісус не народився?»], у якій автор (доктор Джеймс Кеннеді) стверджує, що світ був би зовсім іншим, якби Ісус не народився. Кеннеді зазначає, що найважливіші та найпозитивніші досягнення людства (принаймні на Заході) відбулися під впливом Ісуса та християнства. Нагадайте, що на уроці буде розглянуте життя Ісуса на основі розповідей чотирьох євангелістів: Матвія, Марка, Луки та Івана. Кожен побачить, наскільки Ісус важливий.

Освітня стратегія

Поділіть клас на чотири групи, кожна з яких має отримати одне з Євангелій. Далі кожна група повинна вибрати історію, яку вони вважають найчудовішою з обраної книги, щоб представити її класу в одному з видів діяльності: малюнок на стіні, театральна постановка або музичний твір. На цю вправу відведіть щонайменше пів години.

Інформація

- а) Текст Матвія демонструє ознаки перегукування з Марком. Євангеліє від Матвія містить удвічі більше цитат зі Старого Завіту, ніж будь-яке інше.
- б) Євангеліст Марк викликав розчарування під час своєї першої місіонерської подорожі, залишивши Павла й Варнаву у Памфілії. Згодом Марк відновив своє служіння та став одним із помічників апостола Петра, принаймні частково кінець його Євангелія слугує нагадуванням про те, що Божі цілі здійснюються через людей, які помиляються.
- в) Лука був лікарем, його розповіді про дивовижні події та надприродні втручання роблять читання захопливим. Він використовує різноманітні матеріали настільки цікавим способом, що деякі вчені вважають його Євангеліє «найцікавішою книгою у світі».
- г) Розповіді про Ісуса у Матвія, Марка та Луки дуже схожі між собою. Певні історії повторюються майже слово в слово. Ці три Євангелія називають синоптичні. Євангеліє від Івана відрізняється від синоптичних Євангелій (Матвія, Марка та Луки). Воно було написане значно пізніше синоптичних Євангелій. У ньому Іван описав чимало історій, яких не було в інших Євангеліях. Іван дає зрозуміти, що служіння Ісуса тривало близько трьох з половиною років.

Читання

ЧОТИРИ РОЗПОВІДІ ПРО ЖИТТЯ ІСУСА

Чому в Новому Заповіті є чотири Євангелія? Кожне з них відкриває Ісуса по-особливому та доповнює інші. Татіан, отець церкви II століття, який уклав Діатессарон, здійснив переклад Євангелій сирійською мовою, він утворив «гармонію», узявши одну версію кожної головної історії та вставивши її в гармонізацію чотирьох Євангелій. Жан Кальвін написав коментар до кожної книги Біблії, окрім Євангелій, для яких він також підготував гармонію; потім він написав коментар і до неї.

Між розповідями про Ісуса існує єдність, яку ми знаходимо в чотирьох євангелістів. Наприклад, усі згодні щодо багатьох деталей Його служіння. Матвій і Лука записують, що Він народився у Вифлеємі, і всі четверо погоджуються: Він виріс у Назареті і Його служіння було зосереджено в маленьких містечках і селах уздовж північного берега Галілейського моря. Але важливо те, що всі чотири Євангелія наголошують: найважливіше, що потрібно знати про Ісуса, – це низка подій, пов'язаних із його розп'яттям, смертю та воскресінням. Усі погоджуються, що значення хреста пов'язане з тим, Ким є Ісус, і що те, що з Ним сталося, було результатом Божої волі, а не сліпої долі. Усі Євангелія підкреслюють зв'язок хреста і Пасхи, а також те, що Ісус був розп'ятий як цар юдейський. Це іронічний факт, тому що хрест фактично започаткував Царство Боже. Крім того, усі вони наголошують на тому, що Ісус воскрес у справжньому тілі, що Його смерть, а потім і воскресіння дали поштовх для місіонерської діяльності перших (і останніх) християн. Ці та інші концепції поділяють усі чотири Євангелія. Однак кожне з них відкриває Ісуса по-особливому.

Роберт К. Маківер

Підрозділ 2 ЗОСЕРЕДЖЕНИЙ НА ХРИСТІ

Пам'ятний вірш: «Адже ви спасенні благодаттю через віру, і це не від вас, це Божий дар, не від діл, щоб ніхто не хвалився» (Ефес. 2:8, 9).

Концепції для опрацювання:

- а) У своїх посланнях Павло приділив особливу увагу вченню про те, що ми виправдані Богом через віру в жертву Христа.
- б) Апостол допоміг поширити звістку про спасіння по всій Римській імперії.
- в) Значна частина Нового Завіту була написана Павлом.

Вступ до теми

Дім Габсбургів панував в Австро-Угорській імперії з 1273 року й був однією з провідних політичних сил Європи до Першої світової війни (1914-1918). Похорон імператора Австрії Франца Йосифа I у 1916 році став останнім з великих імператорських похоронів.

Габсбурги поховані в родинному склепі, розташованому в підвалі монастиря капуцинів у Відні. У день похорону серед королівської помпезності кортеж зі скринєю, вкритою імперськими кольорами, чорним і золотим, наблизився до великих залізних дверей склепу, за якими стояв кардинал-архієпископ Відня зі своїм оточенням високопоставлених церковних чиновників. Офіцер, відповідальний за процесію, був придворним церемоніймейстером. Дійшовши до зачинених дверей і вдаривши державним церемоніальним мечем, він дотримувався церемонії, встановленої з незапам'ятних часів.

- Відчиніть! – наказав він.
- Хто йде? – промовив кардинал.
- Ми веземо останки його величності Франца Йосифа I, з ласки Божої, імператора Австрії, короля Угорщини, захисника віри, князя Богемії-Моравії, великого герцога Ломбардії, Венеції, Штирії... – і так продовжив, перераховуючи 37 титулів імператора.
- Ми його не знаємо, – відповів кардинал з іншого боку дверей. – Хто йде?
- Ми веземо останки його величності Франца Йосифа I, імператора Австрії та короля Угорщини. – Ця скорочена форма була дозволена лише в найскладніших надзвичайних ситуаціях.
- Ми його не знаємо, – знову було у відповідь. – Хто йде?
- Ми веземо тіло Франца Йосифа, нашого брата, такого ж грішника, як і ми всі! Тоді масивні двері повільно відчинилися, і Франца Йосифа завезли всередину.

Прокоментуйте: «На уроці ми обговоримо жалюгідний стан усіх людей, чи то імператорів, чи то жебраків, і побачимо, що єдиний спосіб досягти спасіння й потрапити на Небо – це благодать Божа через віру. Ми проаналізуємо те, чого навчав Павло, великий борець за виправдання вірою».

Освітня стратегія

Попросіть учнів узяти свої Біблії. Розгляньте разом з ними побіжно кожне з послань, написаних апостолом Павлом. Якщо можливо, покажіть карту місіонерських подорожей апостола.

Інформація

а) Біблія не описує зовнішність апостола Павла. В апокрифічному творі II або III століття, який називається «Діяння Павла та Текли», описується Павло як «людина, невелика на зріст, з рідким волоссям на голові, кривими ногами, міцної статури, зведеними бровами, злегка кирпатим носом, сповнена благодаті, оскільки іноді він мав вигляд людини, а іноді – обличчя ангела». Але цей опис не слід сприймати надто серйозно, хоч є вчені, які віддають йому належне.

б) Павло каже, що він молився, аби Бог видалив з нього «колючку в тілі». Що це була за колючка? Ми не знаємо, чи йшлося про епілепсію та малярію. Можливо, він страждав на короткозорість або якісь інші проблеми із зором.

в) Джон Поллок, автор книги «О Apostolo» [Апостол] (Сан-Паулу: Vida, 1996), каже, що, ймовірно, Павло був одружений і мав єдину дитину. «Євреї рідко залишалися неодруженими, а батьківство було однією з вимог до кандидатів у члени Синагоги», – пише він. Але його ймовірна дружина ніколи не з'являється в історії. Певні дослідники припускають, що дружина Павла померла до того, як він став християнином.

Читання

- ✓ Еллен Уайт. Дії апостолів. Див. «Звеличення хреста», розділ 20.

Підрозділ 3 СТРИВОЖЕНЕ СЕРЦЕ

Пам'ятний вірш: «Бо для всіх людей з'явилася спасаюча Божа благодать; вона навчає нас, щоб відреклися безбожності й світських пожадань, жили чесно, праведно і побожно в теперішньому віці» (Тита 2:11, 12).

Концепції для опрацювання:

- а) Божа благодать пропонується всім людям.
- б) Далеко від Бога ми можемо переживати хвилини радості й задоволення, але саме поруч із Ним наше щастя є повним і справжнім.
- в) Для тих, хто втомлений та обтяжений, єдиним виходом є кинути в обійми Ісуса.

Вступ до теми

Напишіть на дошці фразу: «Причини нещастя». Потім запропонуйте охочим вийти до дошки й написати кілька причин нещастя. Підкресліть, що, хоч є багато причин нещастя, найбільшою є відсутність Бога. Оголосіть, що урок буде про людину, яка знайшла справжнє щастя лише тоді, коли повністю віддала себе Богові.

Освітня стратегія

На завершення уроку запросіть когось, хто мав особливий досвід навернення, розповісти своє свідчення. Наголосіть на тому, якою ця людина була і якою вона стала сьогодні. Поясніть зміни, які Бог здійснив у її житті.

Інформація

а) Аврелій Августин народився в Тагасті, що в Нумідії, 13 листопада 354 р. Його мати, Моніка, була відданою християнкою, його батько, Патрицій, був язичником, але охрестився незадовго до смерті.

б) Августин був любителем філософії. Подібно до того як Фома Аквінський пізніше перебував під значним впливом Аристотеля, Августин перебував під впливом Платона. Навіть у своїх теологічних книгах він використовує багато філософських концепцій. Серед його найвідоміших книг: «Сповідь», «Про Місто Боже» і «Про Трійцю».

Читання

✓ Еллен Уайт. Бажання віків, розд. 48 «Хто більший».

Підрозділ 4 ЗАХИСНИК БОЖОГО ІМЕНІ

Пам'ятний вірш: «І пізнаєте істину, а істина вас вільними зробить!» (Івана 8:32).

Концепції для опрацювання:

а) Бог використав німецького реформатора Мартіна Лютера серед інших для реформування Церкви.

б) Сатана використав тактику впровадження язичницьких вірувань і звичаїв у церкві, змішуючи істину з оманю, і йому це вдалося.

в) У Середньовіччі церква мала багато проблем, зокрема постійну корупцію.

г) Реформація відновила Біблію як єдиний авторитет християнства, розуміння виправдання вірою та концепцію священства всіх віруючих та інші істини Біблії, які були відкинуті та забуті.

Вступ до теми

4 листопада 1922 року Говард Картер знайшов сходи, що вели до гробниці єгипетського царя Тутанхамона. Протягом трьох тисяч років ця маленька гробниця була загублена під завалами. Гробниці інших єгипетських царів були розграбовані злодіями, які забрали більшу частину знайдених багатств. Але гробницю Тутанхамона злодії не пограбували. Вона була наповнена чудовими артефактами, хоч той цар був одним з найнезначніших в Єгипті. Відкриття його гробниці мало неоціненне значення для вивчення історії єгиптян, оскільки виявило факти з минулого, які доти були невідомі.

Прокоментуйте: «Урок цього тижня пов'язаний з відкриттям істин, які протягом багатьох століть були поховані під уламками забобонів, помилок і традицій. Ми вивчатимемо про Мартіна Лютера та Реформацію церкви в Середньовіччі.

Освітня стратегія

Попросіть учнів уявити, що вони є частиною адміністрації університету. Університету 350 років, і він ніколи не приймав жінок. Зараз вони будуть обговорювати, чи є можливість змінити правила, щоб жінки могли навчатися в університеті. Які зміни потрібно було б зробити щодо ставлення, звичаїв, щоб приймати жінок? Чому людям так важко змінити свої погляди та поведінку? Як здійснити мирну революцію?

Інформація

а) У Середньовіччі була лише одна офіційна церква, і вона керувала всім: економікою, освітою, армією, життям і навіть думками людей. Проте ніхто не наважувався виступити проти цієї системи. Якби він це зробив, його б стратили.

б) Одного разу для спасіння життя Лютера його зовнішній вигляд був змінений. Це було в той час, коли його переховували в замку Вартбург. Він відкинув свій чернечий каптур і одягнув солдатський одяг. Відростив бороду та волосся. Його перейменували на Юнкер Йорг. Замок Вартбург був розташований на території Фрідріха, курфюрста Саксонії.

Читання

ШЛЯХ ДО РЕФОРМАЦІЇ

В останні роки, частково завдяки новому духу порозуміння між християнами, дослідження про Лютера стали більш виваженими, і як католики, так і протестанти були змушені скоригувати певні думки, сформовані не історичними дослідженнями, а в запалі суперечок. Сьогодні мало хто сумнівається в щирості Лютера, є багато католиків, які стверджу-

ють, що протест ченця-августинця був більш ніж виправданим і що в багатьох питаннях він мав рацію.

Водночас мало хто з протестантських істориків продовжує бачити в Лютері надлюдського героя, який одноосібно реформував християнство і чиї гріхи та помилки були незначними.

Вивчаючи життя та середовище Лютера, у якому він розвивався, ми дізнаємося, що він постає як іноді груба, але водночас вчена людина, вплив якої був зумовлений тим, що він надав своїй науці популярного відтінку й застосування. Він, безсумнівно, був щирим аж до запалу й інколи різким у своїх висловлюваннях. Його віра була глибокою, і ніщо інше не мало для нього такого значення, як дотримання біблійних істин. Коли Лютер був переконаний, що Бог хоче, щоб він пішов певним шляхом, він ішов ним до останнього, а не як той, хто, поклавши руку на плуг, озирається назад.

Він майстерно володів мовами, як латинською, так і німецькою. Коли якийсь пункт здавався йому дуже важливим, він повторював його дуже часто. Переконавшись у правдивості своєї справи, він був готовий зіткнутися з наймогутнішими лордами свого часу. З іншого боку, вплив Лютера був значною мірою зумовлений обставинами, які не залежали від нього і про які він сам часто не знав. Винахід друкарського верстата дав змогу розповсюдити його твори в такий спосіб, який був би неможливим кількома десятиліттями раніше. Розвиток німецького націоналізму, учасником якого певною мірою був і він сам, став цінною підтримкою.

Гуманісти, які мріяли про реформу так, як її задумав Еразм, хоч вони часто не могли прийняти те, що казав Лютер, також не бажали, щоб його знищили, не вислухавши, як це сталося в попередньому столітті з Яном Гусом.

Політичні обставини на початку Реформації перешкодили засудженню Лютера, і коли церковна та політична влада нарешті була вільна діяти, було вже занадто пізно, щоб втихомирити його протест.

Вивчаючи життя та діяльність Лютера, стає зрозумілим: довгоочікувана Реформація відбулася не тому, що Лютер чи хтось інший запропонував її, а тому, що вона відбулася в потрібний час, і тому, що в той час реформатор і багато інших разом з ним були готові виконати свою історичну місію.

Хусто Л. Гонсалес

Підрозділ 5 БОЖА ВІСНИЦЯ

Пам'ятний вірш: «... Довіртеся Господу, вашому Богові, й будьте спокійні! Вірте Його пророкам, і вам пощастить!» (2 Хронік 20:20).

Концепції для опрацювання:

- а) У XIX столітті виник важливий рух, який проголошував близькість Другого приходу Ісуса.

- б) Еллен Уайт звершувала покладене на неї служіння, заохочуючи віруючих і спрямовуючи в їхньому духовному пошуку.

- в) Бог дав сни та пророчі видіння Еллен Уайт.

- г) Мета праць Еллен Уайт полягає не в тому, щоб замінити Біблію чи доповнити її, а в тому, щоб привернути увагу до біблійного послання.

Вступ до теми

Коли Еллен Гармон була підлітком, вона дуже цікавилася духовним. Та все ж таки був час, коли її непокоїли сумніви. Одного разу вона відкрилася своїй матері:

– Мамо, я не можу спати. Уже кілька тижнів я встаю з ліжка й молюся Богу, плачучи, але я не впевнена, чи буду спасенна. Я боюся, що Святий Дух покинув мене і я втрачена назавжди.

– Думаю, тобі слід поговорити з пастором Стокманом, – запропонувала її мати.

Вислухавши розповідь Еллен, зокрема два її сни, пастор Стокман ласкаво поклав руки їй на голову та схвильовано сказав:

– Еллен, твій досвід дуже унікальний для людини твого віку. Я вірю, що Бог готує тебе до особливої роботи. Так, я знаю, що для тебе є надія через любов Ісуса. Це Святий Дух, який діє у твоєму розумі, довірся Ісусу.

Я не сумніваюся, що пастор Стокман мав рацію. У Бога була особлива місія для Еллен, яку ми побачимо під час вивчення уроку.

Освітня стратегія

Зберіть якомога більше книг про Еллен Уайт і організуйте виставку в школі, де учні зможуть їх розглядати. Крім того, можете розмістити фотографії Еллен Уайт. Складіть список її книг, щоб дати конкретне уявлення про обсяг її роботи. Гарною ідеєю буде продемонструвати відео, у якому йдеться про Еллен Уайт.

Інформація

а) Цікаво було б побачити Еллен Уайт під час видіння, чи не так? Ось що відбувалося найчастіше, коли вона бачила видіння: (1) часто перед видіннями люди, присутні в кімнаті, мали сильне відчуття Божої присутності; (2) багато разів Еллен вимовляла «Слава Богу»; (3) вона втрачала фізичну силу; (4) отримувала надприродну силу; (5) не дихала; (6) іноді вона формулювала короткі речення про те, що бачила; (7) її очі залишалися відкритими, і вона ніби споглядала щось вдалині; (8) Еллен не знала, що відбувається навколо неї; (9) іноді залишалася сидіти, а іноді вставала, щоб пройти кімнатою; (10) наприкінці видіння вона глибоко та довго зітхала, і її дихання нормалізувалося.

б) Хоч Томас Едісон винайшов електричну лампу 1879 року, електричні кабелі дійшли до будинку Еллен лише 1914 року, за рік до її смерті. До цього вона використовувала різноманітні лампи, зокрема маленькі, що працювали на китовому жирі.

в) Уперше Еллен Уайт їхала на автомобілі 13 січня 1902 року в місті Чикаго, куди вона поїхала оглянути філію санаторію доктора Джона Харві Келлога. У 1913 році її онуки-близ-

нюки-підлітки, Герберт і Генрі Уайт, купили «Форд» моделі Т і взяли бабусю покататися на ньому. Але більшість поїздок вона здійснила у возах, запряжених кіньми.

Читання

Альберто Рональд Тімм отримав ступінь доктора богослов'я в Університеті Ендрюса, США. Журнал «Ознаки часу» взяв у нього інтерв'ю.

«Ознаки часу»: Чому ви вважаєте Еллен Уайт пророчицею?

Д-р Тімм: Тому що я маю достатньо доказів, аби вважати, що її праці, її життя та служіння перебували в доктринальній відповідності з Біблією. Якби це було не так, я б відкинув її. По-друге, тому що я вірю: пророчий дар не згас в апостольській церкві, а тому міг виявитися пізніше. І, по-третє, тому що Еллен Уайт відповідає всім характеристикам справжнього пророка.

«Ознаки часу»: Яке значення має пророк сьогодні?

Д-р Тімм: Усе, що потрібно людині для спасіння, міститься в Біблії. Велика проблема полягає в тому, що ми не живемо відповідно до біблійного вчення. Тому потрібен дар пророцтва, щоб повернути нас до Біблії. Пророк допомагає нам відновити принцип *Sola Scriptura* («Тільки Писання»), за яким сама Біблія промовляє безпосередньо до нас, позбавлена релігійної традиції, яка шкодить розумінню біблійного тексту. Крім того, сучасний прояв пророчого дару допомагає нам застосовувати біблійні принципи на практиці в сучасних рамках.

«Ознаки часу»: Які книги Еллен Уайт найбільш актуальні для сьогодення?

Д-р Тімм: Однією з найважливіших є «Дорога до Христа», яку вже перекладено понад 150 мовами. Інша чудова книга – «Бажання віків», яку дехто вважає найкращою біографією Христа після самого біблійного тексту. Ще одна важлива праця – «Служіння зцілення», у якій вона пропонує цілісний погляд на взаємозв'язок між фізичним, психічним і духовним здоров'ям. Досить популярною книгою є «Велика боротьба», у якій ідеться про історію християнства, відхилення та спотворення біблійної істини, а також про процес відновлення істини.

«Ознаки часу»: Який зв'язок між книгами Еллен Уайт і Біблією?

Д-р Тімм: Багато разів вона говорила, що її роль полягає в тому, щоб повертати людей до Біблії.

«Вісниця Божа» Пауло Пінейро

РОЗДІЛ 4 НАРЕШТІ ВІЛЬНІ

Підрозділ 1 ОЗНАКИ КІНЦЯ

Пам'ятний вірш: «Тому й ви будьте готові, бо Син Людський приходить тієї години, про яку й не думаєте» (Матв. 24:44).

Концепції для опрацювання:

- а) Світ не триватиме вічно, тому необхідно бути готовим до його кінця.
- б) Нинішня ситуація у світі вказує на те, що Прихід Ісуса близько.
- в) Сам Ісус, Який повертається, важливіший, ніж ознаки Його повернення.

Вступ до теми

- Покажіть учням кілька дорожніх знаків. Перевірте, чи можуть учні правильно їх інтерпретувати. Нагадайте їм, наскільки важливо знати дорожні знаки. Покажіть знак, який вказує відстань до певних населених пунктів. Сьогоднішня тема також стосується знаків, але значно важливіших, ніж прості дорожні знаки, адже знання ознак Приходу Ісуса може забезпечити нам вічне життя.

Освітня стратегія

Перегляньте разом з учнями фільм *A Batalha Final* [«Остання битва»], який поширює TV Nuevo Tiempo (Телеканал «Новий час»). Поясніть, що фінальні події будуть швидкими. Уникайте атмосфери сенсаційності, але скажіть, що останні моменти світової історії будуть страшними для тих, хто не повірив у Бога. Однак тих, хто довіряє Богу та слухається Його, захищатимуть і охоронятимуть ангели Господні.

Інформація

а) Христос зненацька повернеться: видимий для людських очей, але в невідомий час. Коли Він повернеться, усі мертві люди воскреснуть, живі переміняться, Земля буде знищена, а царство повернеться до свого законного власника – Бога.

б) Є дві специфічні ознаки, які вказують на близькість Приходу Ісуса. Перша – це зростання злочинності. Сьогодні ми бачимо неймовірне знецінення людського життя. Друга – зростання беззаконня. Також спостерігається тривожний вибух аморальності та непристойності.

Читання

- ✓ Почитайте книгу Еллен Уайт «Події останніх днів».

Підрозділ 2 ДОЛЕНОСНА ЗУСТРІЧ

Пам'ятний вірш: «Адже як блискавка виходить зі сходу і з'являється аж на заході, таким буде й прихід Сина Людського» (Матв. 24:27).

Концепції для опрацювання:

- а) Ісус обіцяв повернутися на Землю, щоб забрати Своїх послідовників.
- б) Біблія вчить, що Він повернеться явно і в славі; вона не навчає доктрин про таємне вознесіння.
- в) Ісус наголосив, що ми повинні бути готовими до цієї події.
- г) Під час Свого Другого приходу Ісус визволить Свій народ від смерті та від рук ворогів.

Вступ до теми

- Перекажіть реальний епізод, представлений у Читанні нижче.

Освітня стратегія

Поговоріть з учнями про їхні очікування щодо Другого приходу Ісуса. Покажіть, що це буде чудова подія, і ніхто не повинен боятися її, окрім тих, хто відкидає Христа як Спасителя.

Інформація

- а) Підраховано, що приблизно в 1800 біблійних уривках порушується тема другого Приходу Ісуса.
- б) Один з кожних 25 віршів Нового Завіту присвячений поверненню Ісуса.

в) Тема Другого приходу порушена в п'яти із семи тисяч гімнів, написаних Чарльзом Уеслі, братом Джона Уеслі, засновника методизму.

г) Адвентисти зобов'язані своєю назвою своїй глибокій вірі в повернення Ісуса.

Читання

«Я ПОВЕРНУСЯ»

Ернест Шеклтон був одним з англійських дослідників, які на початку XX століття намагалися досягти Південного полюсу. Коли через несприятливі погодні умови він був змушений покинути Антарктиду, він залишив своїх людей виснаженими на острові Елефант і пообіцяв повернутися за ними. З величезними зусиллями він дістався до острова Південна Джорджія, щоб отримати допомогу, а потім спробувати повернутися, аби виконати свою обіцянку. З першої спроби йому це не вдалося через жахливі шторми. Він спробував удруге, але теж невдало. Ернест перебував за межами станції, і йому повідомили: те, що він намагався зробити, було нездійсненним завданням.

Але Шеклтон не здавався. Ті люди довіряли йому й чекали на нього. Він спробував ще раз здійснити задумане завдяки своєму маленькому човну. Це була не найкраща пора року, але йому вдалося наблизитися до острова. Раптом між кригою та місцем, де він залишив своїх людей, відкрилася протока. Він увійшов у протоку, ризикуючи опинитися в крижаній пастці, посадив усіх людей і встиг вибратися звідти, перш ніж протока замерзла.

Усе було зроблено за пів години. Коли вони вже були в безпеці, Шеклтон повернувся до одного з чоловіків і запитав: «Як так сталося, що ви всі були зібрані й готові до посадки?» Чоловік відповів: «Уайльд, заступник командира, ніколи не втрачав надії, і щоразу, коли море звільнялося від льоду, він згортав свій спальний мішок і казав нам: «Згортайте спальні мішки, сьогодні прибуває командир».

Ці люди були врятовані, тому що були готові, коли з'явився їхній командир. Вони поважали його й вірили в його слова: «Я повернуся за вами».

Так само Христос пообіцяв Своїм учням, що Він повернеться. Чи любимо ми Його Прихід настільки, що, подібно до супутників Шеклтона, завжди готові зустріти нашого Спасителя, коли Він прийде?

С. Й. Швантес

Підрозділ 3 ЯКИМ БУДЕ НАШЕ МАЙБУТНЄ?

Пам'ятний вірш: «Не дивуйтеся цьому, бо надходить час, коли всі, хто в могилах, почують Його голос; і вийдуть ті, які робили добро, у воскресіння життя, а ті, які робили зло, – у воскресіння суду» (Івана 5:28).

Концепції для опрацювання:

- а) Після смерті люди спочивають, як уві сні, і чекають на воскресіння: добрі – для вічного життя, а погані – для вічної смерті.
- б) Згідно з Біблією, душа не переміщається. Той, хто помирає, просто спить.

Вступ до теми

- Сонна хвороба (трипаносомоз) передається мухою цеце (африканська муха), яка вражає приблизно 55 мільйонів людей у 36 африканських країнах. Вона спричиняє сильні болі, страждання та смерть, переважно в сільських громадах.
- Фахівець ВООЗ описує ситуацію в багатьох частинах Африки як «бомбу уповільненої дії» з постійним ризиком вибуху.
- Повідомте учням, що на уроці буде обговорення теми смерті як «сну». Поясніть, що коли людина помирає без Христа, її ситуація значно гірша, ніж при сонній хворобі, адже смерть без Христа означає заснути та прокинутися на воскресіння для суду; тоді як той, хто помирає з Христом, спить, але воскресне для вічного життя.

Освітня стратегія

Разом з підлітками підготуйте листівки з посланням надії для тих, хто втратив члена сім'ї. Заохотьте їх передати листівки членам родини та молитися разом з ними.

Інформація

- а) Згідно з текстом Екклезіаста 9:5, мертві нічого не знають, вони не мають ніякого знання.
- б) Дослідження, проведене 1982 року Інститутом Геллапа, показало, що 23 % американців (майже кожен четвертий) вірять у реінкарнацію. У країні, де майже 90 % називають себе християнами, це абсолютно незрозуміло. Ця ідея несумісна з біблійним вченням про воскресіння.

Читання

ЩО ДЛЯ МЕНЕ ОЗНАЧАЮТЬ СМЕРТЬ І ВОСКРЕСІННЯ?

Шекспірівський «Гамлет» описує смерть як «край незнаний, звідки ще ніхто не повертався», і каже, що «страх цей нас безволить, і в звичних бідах ми волієм жити, ніж линути до невідомих нам».

Що по той бік завіси смерті? Без одкровення від Бога ми залишаємося розгубленими. Мислителі розмірковували про смерть і потойбічне життя. Греки вважали, що душа безсмертна; індуси – що ми перевтілюємося. Інші вважають, що смерть – це кінець. Але Ісус і Біблія розповідають про сенс життя і смерті та дають надію на майбутнє воскресіння.

Яке значення має віра в життя після смерті? Дебати навколо доктрини про смерть і

воскресіння іноді можуть здаватися спекулятивними, поки ми не зіткнемося зі смертю близької людини. Тоді особливо важливо знати, що Біблія вчить про долю людини після поховання.

Сакае Кубо

Підрозділ 4 ГІРКІ КАНІКУЛИ

Пам'ятний вірш: «Укинув його в безодню та замкнув, і печать над ним поклав, щоб не зводив більше народи, аж поки скінчиться тисяча років» (Об'явл. 20:3).

Концепції для опрацювання:

- а) Тисячоліття почнеться одним воскресінням (праведних) і закінчиться іншим (нечестивих).
- б) Протягом тисячоліття сатана та його ангели будуть обмежені Землею, яка буде спустошеною.
- в) Ця самотність змусить сатану розмірковувати над своїм життям і своєю долею.
- г) У цей період спасенні досліджуватимуть небесні записи й підтвердять справедливість і милосердя Бога в поводженні з гріхом і грішниками.

Вступ до теми

- У липні 1997 року вся Бразилія слідувала в засобах масової інформації за драмою жителів Сан-Паулу, наляканих вбивствами, скоєними маніяком у державному парку. Кілька молодих дівчат зазнали насильства й були вбиті в парку, а вбивця ще перебував на волі. Поліція підозрювала мотоцикліста та вмілого скейтера Франсіско де Ассіс Перейру. Але де був Франсіско? Ніхто не знав. Аж поки 4 серпня, впізнаний і викритий рибалкою на ім'я Жоао Карлос Дорнеллес Віллаверде, Франсіско був заарештований у місті Ітакі, штат Ріу-Гранді-ду-Сул. Через кілька днів він зізнався журналу «Veja» («Подивіться»): «Це був я!» Нарешті, коли маніяк з державного парку опинився у в'язниці, населення відчуло спокій.
- Скажіть: «Протягом тисячоліть бандит, значно небезпечніший за маніяка з державного парку, вражав населення нашої планети. Та прийде час, коли Божий народ зможе радіти й відчувати себе в безпеці, тому що сатані настане кінець. На уроці ви дізнаєтеся, коли це станеться».

Освітня стратегія

Використовуйте свій журнал відвідування та нотатки, щоб обговорити питання небесних записів. Покажіть своїм учням, що ви записуєте їхню відсутність, оцінки та діяльність. Підкресліть, що підсумкова оцінка ґрунтується на записах у цьому зошиті. Застосуйте цей принцип до Божих записів у небесних книгах. Скажіть, що протягом тисячоліття спасенні переглядатимуть записи про життя нечестивих, щоб підтвердити Божу справедливість у невдало складеному ними «фінальному іспиті». Спасенні пройшли випробування, тому що прийняли Ісуса як свою заміну.

Інформація

а) Резюмуйте: (1) слово «міленіум» (тисячоліття) не використовується в Біблії, але його концепція (тисяча років) – так; (2) основним текстом про тисячоліття є Об'явлення 20; (3) преміленіалізм – це віра в те, що Ісус прийде перед тисячоліттям; (4) аміленіалізм – у те, що тисячоліття не буде; (5) постміленіалізм – у те, що Ісус прийде після тисячоліття.

б) В Об'явленні 20:1 ідеться про «безодню». Це слово представляє Землю в стані плутанини та темряви. Вона буде місцем перебування сатани протягом тисячоліття.

Читання ТИСЯЧОЛІТТЯ

Сім сцен, які характеризують початок, розвиток і кінець тисячоліття, можуть бути розміщені в тому вигляді, у якому вони з'являються у форматі, відомому як хіазм:

А. Христос сходить з Неба як Переможець.

Б. Його вороги знищені.

В. Сатана зв'язаний, отож більше не може обманювати народи.

Г. Викуплені сидять на престолах і судять тисячу років.

В. Сатана звільнений і повертається, щоб обманювати народи.

Б. Воскресли вороги Бога осуджені та знищені.

А. Святе місто сходить з Неба – разом з оновленою Землею дарується переможним супутникам Христа.

Чи справді тисячоліття є продовженням на тисячу років? Оскільки Об'явлення – це книга, у якій з'являється так багато символів, є імовірність того, що тисяча років у 20-му розділі символічна, а не буквальна. Якби це було так, то єдність із рештою посланням книги, імовірно, вимагатиме, щоб цей період був меншим і не більшим за тисячу років.

За відсутності чітких і визначених параметрів щодо того, як ми повинні тлумачити тисячу років з Об'явлення 20, найкраще зберігати біблійні терміни так, як вони представлені. До речі, коли настане тисячоліття, Бог дуже чітко повідомить нам, чи цей період буквальный, чи ні.

К. Мервін Максвелл

Підрозділ 5 НАРЕШТІ ВДОМА!

Пам'ятний вірш: «І місто не потребує ні сонця, ні місяця, щоб у ньому світили, тому що Божа слава освітила його, і світильником для нього є Агнець. І народи ходитимуть у його світлі, і царі землі принесуть свою славу до нього. І його брами не зачинятимуться вдень, а ночі там не буде. І принесуть до нього славу та честь народів. І не ввійде до нього ніщо нечисте, ані той, хто чинить гидоту й неправду, але тільки ті, хто записаний у книзі життя Агнця» (Об'явл. 21:23-27).

Концепції для опрацювання:

- а) Наприкінці тисячоліття нечестиві воскреснуть, і так закінчиться ув'язнення сатани.
- б) Христос, викуплені та святе місто зійдуть на Землю.
- в) Сатана намагається повести нечестивих в атаку на святе місто, але Бог посилає вогонь з неба та знищує їх усіх.
- г) Земля очищається, відновлюється та стає місцем проживання спасених.
- ґ) Всесвіт буде в безпеці назавжди, бо гріх і бунт більше ніколи не повторяться.

Вступ до теми

- Кілька друзів одного разу вирішили пограти в рулетку з револьвером, у якому була лише одна куля. Один із них загинув у тій грі. Як ви думаєте, чи будуть вони коли-небудь знову грати в рулетку з револьвером після цього випадку?
- Обговоріть відповіді та згадайте: «Коли Бог видалить гріх із Всесвіту, гріх не з'явиться знову, оскільки стане зрозуміло, що його наслідки трагічні. Ніхто не захоче «грати» ще раз. На цьому останньому уроці ми побачимо, коли та якою буде ця нова фаза Всесвіту».

Освітня стратегія

Попросіть учнів розділити (ручкою) аркуш паперу на чотири частини. Запропонуйте:

1. У верхній лівій частині напишіть імена чотирьох людей, яких ви особливо хотіли б зустріти на Небесах.
 2. У верхній правій частині напишіть чотири запитання, які б ви хотіли поставити Ісусу.
 3. У нижній лівій частині напишіть заплановані вами чотири дії на Небі (проекти, діяльність).
 4. У нижній правій частині напишіть чотири причини, які ви матимете для святкування на Небі.
- Розділіть учнів на чотири групи, по одній у кожному кутку кімнати. Попросіть їх поділитися тим, що вони написали на аркушах (по 1 пункту). Наприклад: учні, які перебувають у крайньому правому куті кімнати, нехай поділяться чотирма запитаннями, які вони хочуть поставити Ісусу (номер 2).

Інформація

Сатана та нечестиві не будуть вічно горіти в «пеклі». Ця ідея не біблійна; вона прийшла з язичництва. Зрозуміло, що на грішників чекає покарання, але не вічні страждання. Вогонь називається «вічним», тому що його наслідки вічні. Однак сам процес тимчасовий; він триває доти, доки не завершиться. Це суперечило б Божому люблячому характеру, якби людина, яка грішила 70 чи 80 років, страждала 70 мільярдів років після цього. Бог є любов, а не ненависть.

Читання
МАЙБУТНЯ ПРИГОДА

Хоч у нас з мамою є деякі принципові відмінності, але є багато спільного. Ми пережили, об'єднавшись, моє дитинство та юність. Ми обидві любимо одну сім'ю – нашу сім'ю – і не дозволяємо нашим відмінностям віддаляти нас одна від одної. Кожна з нас захоплюється вмінням іншої, і ми любимо розповідати одна одній про свої досягнення. Крім того, у нас є плани на майбутнє.

Коли ми потрапимо на Небо, хотілося б, щоб між нами було партнерство. Я буду архітектором, проектуватиму ділянки та будинки, а також прилеглі сади; а мама буде декоратором інтер'єру, координуючи все – від кольору фарби та типу шпалер до посуду, який зберігатиметься в кухонних шафах. Ми з нетерпінням чекаємо, щоб дізнатися про нові види будівельних та оздоблювальних матеріалів, які будемо використовувати.

У мене є друг, який вже запланував побудувати дев'ятиповерховий будинок, з манговим деревом заввишки сім поверхів, посадженим у дворі, та з водоспадом, що спадає з четвертого поверху (можливо, він стане клієнтом мого архітектурного бюро!). Інша моя знайома уявляє собі планету лише для неї, вкриту тонким шаром різнокольорового снігу, який вкриє гори заввишки в кілометри. Коли вона кататиметься на лижах, вібрація часток снігу створюватиме найчарівніші музичні гармонії.

Архітектура – це не єдине, чим я хочу займатися на Небі. Є безліч того, що б я хотіла зробити, але ніколи не зроблю в цьому житті.

Я завжди хотіла мати більше часу, щоб проводити його з моїми друзями та родиною. Можливо, ми зберемося разом і здійснимо столітню подорож західним боком сузір'я Оріон. Або ми влаштуємо свято на свіжому повітрі, у моєму лісі площею сто двадцять гектарів у районі Альфа Центавра. (Зрештою, Біблія дає кілька уявлень про бенкети, які будуть на Небесах!).

Слово Боже повідомляє про те, що найбільшою нагородою на Небесах буде радість перебування з Ісусом. Це може здатися неймовірною ідеєю. Я згадую, що навіть тут, на цій Землі, найважливішими для нас є наші стосунки з родиною та друзями. Зважаючи на це, здається природним, що мені сподобається бути з цим неймовірним Божественним Другом.

Тереза Рів

ВІДПОВІДІ ДО ЗАВДАНЬ,
ПОДАНИХ У РОБОЧОМУ ЗОШИТІ ДЛЯ ДІТЕЙ:

РОЗДІЛ 1 – БУНТ НА НЕБІ ТА НА ЗЕМЛІ

Урок 1 «Цілковита гармонія»

С. 4 – Бог миру 1) справедливий; 2) незмінний; 3) довготерпеливий; 4) праведний; 5) добрий; 6) всезнаючий; 7) милосердний; 8) святий; 9) співчутливий. Бог є любов.

Урок 2 «Бунт без причини»

С. 7 – До і після «Ти був бездоганим на своїх дорогах з того дня, як ти був створений, аж доки в тобі не було знайдено беззаконня» (Єзекіїля 28:15).

Урок 5 «Смерть заради життя»

С. 17 – Приховані символи Скеля, Пастир, Агнець Божий, хліб життя, Світло для світу, двері для овець, Виноградна Лоза, Альфа й Омега, Лев, Зоря рання.

С. 18 – Заступник Другий Адам Христос.

РОЗДІЛ 2 – БОЖІ ВІСНИКИ

Урок 2 «Божий дім»

С. 26 – Усередині Святилища 1) мідний умивальник; 2) жертовник всепалення; 3) стіл із хлібами; 4) світильник; 5) кадильний жертовник; 6) Ковчег Свідectва.

Урок 4 «Месіанський пророк»

С. 32 – Сказав – і зробилось 1 – Е; 2 – Г; 3 – Ж; 4 – А; 5 – З; 6 – Г'; 7 – Є; 8 – В; 9 – Б; 10 – Д.

С. 33 – Месіанська ідентичність «Дух Господній на Мені, бо Він помазав Мене благовістити убогим, послав Мене зціляти розбитих серцем, проповідувати полоненим визволення, сліпим – прозріння, і пригноблених відпустити на волю» (Луки 4:18).

Урок 5 «Божий вигнанець»

С. 38 – Подорож до Вавилону По горизонталі: 1) камінь; 3) Святині; 4) овочі; 8) Валтасар; 10) Дарій; 12) Греція.

По вертикалі: 2) Кір; 5) вино; 6) тричі; 7) Ананія; 9) золото; 11) ведмідь.

РОЗДІЛ 3 – ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ІСТИНИ

Урок 2 «Зосереджений на Христі»

С. 45 – Питання віри

«А праведність Божа – через віру в Ісуса Христа в усіх, хто вірить, – бо немає різниці; адже всі згрішили й позбавлені Божої слави, але оправдуються даром, Його благодаттю, через викуплення, що в Ісусі Христі».

Урок 4 «Захисник Божого Імені»

С. 51 – Ворог церкви

Сатана намагався знищити Церкву через переслідування її послідовників, сіючи заблудження в їхні серця.

С. 53 – Зірка Реформації

1) заможних; 2) Августина; 3) Рим; 4) університеті;
5) Німеччина; 6) сходинах; 7) Тецель; 8) Біблію;
9) Віттенберзької; 10) ченцем; 11) гріхів.

Урок 5 «Божа вісниця»

С. 55 – Істинний пророк чи лжепророк?

1) Б; 2) А; 3) Є; 4) Д; 5) Е; 6) Ж; 7) В; 8) Г; 9) Г'.

С. 57 – Тест на уважність

1) В; 2) А; 3) Г; 4) Б; 5) В; 6) В; 7) Г.

РОЗДІЛ 4 – НАРЕШТІ ВІЛЬНІ

Урок 2 «Доленосна зустріч»

С. 64 – Диму без вогню не буває...

Близькість Другого приходу Христа.

С. 65 – Чи готовий ти?

По горизонталі: 1) любить; 2) прийде; 3) Ісус; 4) ангели;
5) видимим; 6) Павло.

По вертикалі: 7) усі; 8) вічне; 9) злодій; 10) Солунян;
11) смерть; 12) славою.

Урок 4 «Гіркі канікули»

С. 70 – Суд Божий

1) Син; 2) храм; 3) судді; 4) козли; 5) Царство; 6) вівці;
7) ковчег; 8) справедливо.

Урок 5 «Нарешті Вдома!»

С. 76 – Новий Завіт

1) створю; 2) небо; 3) землю; 4) колишнє; 5) згадуватиметься; 6) думку.